

QOY ƏDALƏT ZƏFƏR ÇALSIN!

"SƏS" qəzeti mənim
üçün ən əziz qəzətdir

Ilham Aliyev

SƏS

Qəzet 1991-ci il yanvarın 11-dən çıxır

Nö 245 (5965) 31 dekabr 2019-cu il. "Əlincə" Azərbaycan Xeyriyyə Cəmiyyətinin orqanı. Qiyməti 40 qəpik

"Əgər onlar Dağlıq Qarabağın nə olduğunu bilmirlərsə, biz bunu onlara izah edə bilərik"

Prezident İlham Əliyev "Rossiya-24" televiziya kanalına müsahibə verib

“ Biz öz vəsaitimiz hesabına yaşayırıq.
Bizim kreditə ehtiyacımız yoxdur ”

10

31 Dekabr Dünya
Azərbaycanlılarının
Həmrəyliyi Günüdür

8

İslahatlar
ili tarixə düşdü

13

Erməni politoloqu
Paşinyandan niya
iyrənir?

“Əgər onlar Dağlıq Qarabağın nə olduğunu bilmirlərsə, biz bunu onlara izah edə bilərik”

Prezident İlham Əliyev “Rossiya-24” televiziya kanalına müsahibə verib

Xəbər verildiyi kimi, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev Rusiya Federasiyasının “Rossiya-24” televiziya kanalına müsahibə verib. Dövlətimizin başçısı müsahibədə Azərbaycan-Rusiya ikitərəfli münasibətləri və digər məsələlərlə bağlı sualları cavablandırıb. AZERTAC müsahibəni təqdim edir.

-Cənab Prezident, salam. Çox sağ olun ki, bizi Azərbaycanda yenidən qəbul edirsiniz. Biz 2019-cu ilə birləşdə yekun vurabilərik. Bu il Azərbaycan üçün, Rusiya-Azərbaycan münasibətləri üçün necə olub?

-Sizi Azərbaycanda yenidən görməyimə çox şadam, xoş gəlmisiniz. Keçənilki görüşümüzü xatırlayıram. İlk sonunda görüşmək yaxşı bir ənənə olub. Əlbəttə, həm azərbaycanlı, həm də rusiyali tamaşaçılara deməyə sözümüz var. Ona görə ki, bu il ikitərəfli münasibətlərin inkişafı baxımından həqiqətən çox zəngin olub.

Biz ilə yekun vururuq. Əminəm ki, bu il bizim münasibətlərimizin tarixinə ölkələrimizin yaxınlaşması baxımından ən fəal və dinamik illərdən biri kimi daxil olacaq. Yüksək seviyyədə əlaqələrimiz çox olub. Mən Rusiya Prezidenti ilə dəfələrlə görüşmişəm və hər bir görüş çox faydalı, səmərəli və nəticəyönümlü olub. Bизim öz komandalarımıza verdiyimiz tapşırıqlar yerinə yetirilib. Biz praktiki olaraq bütün fəaliyyət sahəlerimizi - ticarət, nəqliyyat, energetika, humanitar və turizm sahələrini ehətə edən beş “yol xəritəsi” çərçivəsində programı fəal suretdə reallaşdırırıq. Bu ilk sonunda həmin “yol xəritələri”nə daha ikisi - innovasiyalar üzrə və gənclər siyaseti üzrə “yol xəritələri” əlavə olunub. Bu, bizim təşəbbüsümüz idi və Rusiya tərəfindən müsbət qəbul edildi.

Deməliyəm ki, artıq gələn ilin fevral ayında birinci Rusiya-Azərbaycan gənclər forumunun keçirilməsini planlaşdırırıq. Buz hesab edirik ki, ikitərəfli naliyyətlərimizi qoruyub saxlamaq və artırmaq üçün gənc nəsil hökmən ünsiyətde olmalı, bir-birini tanımlı, əməkdaşlıq baxımından yetkin həyata hazırlaşmalıdır. Buna görə əminəm ki, Azərbaycan və Rusiya gənclərinin birinci forumu çox faydalı, xoşagələn, maraqlı olacaq və beləliklə, gənc nəslin nümayəndəleri artıq bir-birini tanıyacaqlar. Əminəm ki, indiki nəsil kimi, gələcək nəsil də əlaqələrimizi möhkəmletməyə çalışacaq.

Sənaye sahəsində çox iş görüllüb. Şadiq ki, bu il Azərbaycanda ən iri sənaye layihələrdən biri həyata keçirilib. “Qazprombank” bu layihənin maliyyələşdirilməsinə təqrübən 500 milyon dollar ayırb.

“Biz öz vəsaitimiz hesabına yaşayırıq. Bizim kreditə ehtiyacımız yoxdur”

Bu il Azərbaycanda 100 faiz Rusiya investisiyali əcəzaçıq müəssisəsi açılıb. Bu da çox mühüm hadisədir. Ona görə ki, bu gün biz əcəzaçıq şirkətlərinin məhsullarının satışı məsələsində çox cəhətdən idxləndən asılıyıq. Bu il həm də “Vertolyoti Rossii” şirkəti ilə birləşdə helikopterlərin təmiri və onlara xidmət üzrə servis mərkəzinin təməli qoyulub. Deməliyəm ki, bizdə Rusiya istehsalı olan 100-dən çox helikopter var və əlbəttə, onlara servis tələb olunur. Buz hesab edirik ki, bu mərkez həm də regional xarakterli olacaq və Rusiya hərbi texnikasına malik qonşu ölkələr bizi olmalı, bir-birini tanımlı, əməkdaşlıq baxımından yetkin həyata hazırlaşmalıdır. Buna görə bizi əməkdaşlığı, həm də əməkdaşlıq baxımından da bu il uğurlu olub. Buz əvvəller imzalanmış, həcmi miylardollarlarla ölçülən kontraktların reallaşmasını davam etdirmişik, bu sahədə mövcud dinamikanın qorunub saxlanması üçün yeni kontraktlar bağlanması imkanlarını müfəssəl müzakirə etmişik. Azərbaycanda istehsal edilən “KamAZ” və “Ural” avtomobilərindən əlavə, “QAZ” avtomobiləri istehsalı zavodunun da təməli qoyulub. Metro vagonlarının təchizatı baredə Rusiya şirkəti ilə üçüllük kontrakt im-

zalanıb. Buz metronun vagon parçını tamamilə yenileyirik. Xalq Təserrüfatı Nailiyyətleri Sərgisində “Azərbaycan” pavilyonu açılıb. Buz əlamətdar hadisədir. Pavilyon ilkin görkəmində bərpa edilib. Buz, məşhur beynəlxalq məkanda Azərbaycanın mədəni mərkəzidir.

Dekabrın 24-də Samur çayı üzərində yeni avtomobil körpüsü açılıb. Buz körpü dövlətlərimizi əlaqələndirir. Buz da çox mühüm hadisədir. Ona görə ki, köhne körpü ən əsrin 50-ci illərində tikilmişdi və daşınan yüklərin, oradan keçən minik avtomobillerinin həcmine davam gətirmirdi. Buna görə dekabrın 24-də sərhəddə tətənəli şəraitde istifadəyə verilmiş körpü bizim əməkdaşlığımız, habelə regional əməkdaşlıq üçün yeni qapı olacaq. “Şimal-Cənub” layihəsinin həyata keçirilməsi nəticəsində yükdaşımaların həcmi keçən il 8 dəfə, bu il isə 60 faiz artıb. Buna görə bu mühüm nəqliyyat layihəsinin reallaşdırılması ilə əlaqədar öz erazisində bütün işləri prinsip etibarilə başa çatdırın Azərbaycan qonşu ölkələr üçün artıq nəqliyyat-logistika imkanları təqdim edir. Mən bu siyahını davam etdirə bilərəm.

-Layihələr həqiqətən də çoxdur və əsas odur ki, onlar həyata keçirilir, bu, tamamilə başqa səviyyədir. Buz, artıq sənaye sahəsində əməkdaşlıq, qarışlılıq fəaliyyət və yüksək texnologiyalar səviyyəsidir.

Yəqin Siz razılığınız ki, onların dinamikası, ümidi varam, növbəti il də davam edəcək və bu il, sadəcə, Rusiya və Azərbaycan münasibətlərində yeni mərhələnin başlanğıcı olacaq, irəlidə bizim digər layihələrimiz də olacaq, bizi başqa rekordlar gözləyir. Bütün bunnuları bu gün məhdudiyyətləri ilə biznesə mane olan inzibati baryerlərin aşılması şəraitində inkişaf etdirmək zəruridir. Əgər gələn ilə nəzər salsaq, Sizcə növbəti ildə bu məhdudiyyətlərdən hansıları aradan götürürlə bilər? Hansı addımları atmaq zəruridir?

-Bu məsələlər il ərzində detallı şəkildə müzakirə olunub. Belə ki, sizin söylədikləriniz bizim münasibətlərimizin, o cümlədən iqtisadi-ticari sahədə əməkdaşlığımızın inkişafının ayrılmaz hissəsidir. Ona

göre də ölkələrimizin müvafiq strukturlarına artıq bu gün gömrük prosedürlarının sadələşdirilməsi, yüklerin daşınmasına nəzarət üzrə müasir texnologiyaların tətbiqi, sərhədi keçməyin sadələşdirilməsinə dair tapşırıqlar verilib. Həm Azərbaycanda, həm də Rusiyada bu istiqamətdə müasir texnologiyalar tətbiq edilir. Ona görə düşünnürəm ki, məhz bu cür inzibati və bürokratik mənəvələrin aradan qaldırılması əsas istiqamətlərdən biri olacaq.

Iqtisadi sahədə əməkdaşlığı gəldikdə, əminəm ki, emtə dövriyyəsi artacaq. Bu il 25 faiz artım müşahidə edirik, ötən il 20 faizə yaxın olub. Buz, iqtisadi-ticari münasibətlərde ciddi dinamikadan xəbər verir. Çünkü artıq mövcud olan yüksək bazanı aşmaq bizim üçün asan deyil. Bunun üçün isə, əlbəttə, biz mənim söylədiyim “yol xəritələri”ni uğurla həyata keçirməliyik və nəqliyyat-tarif siyasetinə yanaşmaları əhəmiyyətli dərəcədə unifikasiya etməli, o cümlədən yeni nəqliyyat layihələri üzrə fəaliyyətimizi əlaqələndirməliyik. Buz gün Azərbaycanda Xəzər dənizinin sahili boyunca mövcud yola paralel olaraq Bakıdan Rusiya sərhədinə qədər yeni avtomobil trası inşa edilir. Avtomobil trasinin bu marşrutu məsafləni xeyli azaldacaq. Ona görə də Rusiya sərhədinə çatmaq daha tez və rahat olacaq.

“Əgər onlar Dağlıq Qarabağın nə olduğunu bilmirlərsə, biz bunu onlara izah edə bilərik”

Prezident İlham Əliyev “Rossiya-24” televiziya kanalına müsahibə verib

Əvvəli Səh. 2

-Mütələq rəqəmlərlə ifadə etsək, bizim qarşılıqlı əmtəə dövriyyəsinin həcmi 3 milyard dollara yaxınlaşır. Dollar demək, Rusiya və Azərbaycan dollardan asılılığı azaltmaq üçün tədricən milli valyutalarla hesablaşmalarla keçirir. Bu gün Azərbaycanın “Mir” ödəmə sisteminə qoşulmasının mümkünüyü də müzakirə edilir. Bu yaxınlarda Vladimir Putin MDB-nin sammitində, ümumiyyətlə, ortaq maliyyə bazarı yaradılmasının perspektivləri barədə düşünməyi təklif edib. Belə təşəbbüs lərə Sizin münasibətiniz necədir?

-Biz bu təşəbbüs lərə ciddi surudə nəzərdən keçiririk. Biz ölkələr arasında ticarətin milli valyutalarla aparılması ile bağlı məsələləri qonşu ölkələrdə də müzakirə edirik. Bildiyiniz kimi, bu məsələ orada da çox fəal müzakirə olunur və bu istiqamətdə ilk addımlar atılır. Buna görə də düşünürəm ki, ilk növbədə, bizim əmtəə dövriyyəsində milli valyuta ilə satılıq biləcək malların nomenklaturu müəyyən edilməli və sonra bu istiqamətdə addımlar atılmalıdır.

“Mir” ödəmə sisteminə qoşulmaq barədə təkliyi nisbətən yaxın vaxtlarda almışlıq və onu ciddi öyrənirik. Fikrimcə, xüsusən Rusiyadan Azərbaycana turist axınının kəskin artması ilə əlaqədar burada yaxşı perspektiv var. Keçən il Azərbaycana təqribən 900 min rusiyali gəlib. Bu il isə 11 ay ərzində müvafiq rəqəm yenə 900 mindir. Yəni, biz milyona yaxınlaşırıq. Bir turizm sənayesini fəal inkişaf etdirir və turizm hesabına gəlirin uçutunu aparmağa çalışırıq. Əlbəttə, turistlərin ödəmə kartları üzrə nə qədər xərcəldiklərini hesablamış çox asandır. Lakin turistlərin çoxu həm də nağd pul xərcləyir. Bu, əsasən keçmiş SSRİ məkanından olan turistləre aiddir. Buna görə əger bu sistem Azərbaycanda tətbiq edilsə, bizde mədaxilin dəqiq uçutu aparılacaq, rusiyalılar üçün isə Azərbaycana gəlmək xeyli rahat və münasib olacaq, bəzən mübadilə məntəqələrində pul dəyişdirilməsi ilə bağlı problemlərə üzleşməyəcəklər.

-Bəs, vahid maliyyə bazarı?

-Maliyyə bazarı daha mürəkkəb məsələdir. Bu barədə bizə hələlik konkret təkliflər edilməyib. Bu barədə bəyanatlar eşitmışık. Əlbəttə, bunu ciddi öyrənəcəyik. Təbii ki, bizim yanaşmamız həmişə praqmatizmə, məsələnin praktiki tərəfinə əsaslanır. Əger bu, sərfəli, maraqlı, rahat olsa, əmtəə dövriyyəsini stimullaşdırısa, biznes strukturlarının fəaliyyətini asanlaşdırısa, əlbəttə, biz bu məsələyə çox ciddi yanaşacaqıq.

-Əlbəttə, Rusiya və Azərbaycan dedikdə həmişə iri enerji layihələri yada düşür. Biz burada həm də tərəfdaşlarıq. Bizi rəqiblər də adlandırmırlar. Bunun nə dərəcədə əsaslı olduğunu bilmirəm. Biz “Türk axını” layihəsinin inkişafı və Cənub Qaz Dəhlizi barədə danışrıqsı, gələn il üçün Sizin planlarınız necədir? Siz Avropaya çatmalısınız...

-Elədir. Mən də, ilk növbədə, bu məsələyə toxunmaq istərdim. Ona görə ki, bəzən müxtəlif ölkələrin mətbuatında burada hansısa rəqabət olması barədə efdidir, bu cür tezisler görülür. Bu, əsla belə deyil, heç vaxt belə olmayıb və əminəm ki, belə olmayıcaq. Bizim və ya Rusyanın həyata keçirdiyi enerji layihələri məsələsi heç vaxt hər hansı ciddi diskussiyaların mövzusu olmayıb. Yəni, mənim fikrimcə, bizim həyata keçirdiyimiz layihələri həm Rusiyada, həm də Azərbaycanda dəstəkləyirəm.

“Türk axını” layihəsinə gəldikdə, bu layihənin həm Rusiya üçün, həm də Türkiye üçün ne dərəcədə vacib olduğunu bilirik. Hər iki ölkə

şı olmayan ölkədir. Ona görə ki, biz nəqliyyat və enerji dəhlizləri vasitəsilə artıq çıxdan həm Qara dəniz, həm də Aralıq denizi bazara çıxmışlıq və indi, əlbəttə, Türkiyənin və Avropanın qaz bazarlarına nisbətən böyük həcmində çıxırıq.

-Tərəfdaşlıq Avropaya göndərilmək üçün Rusiya qazının alınması ilə davam edə bilər.

-Bəli, şübhəsiz. Düşünürəm ki, gələcəkdə biz yene də çoxtərəflili səmərəli əməkdaşlıq çərçivəsində evvəller belə də həyata keçirilməsi mümkünsüz görünən bir çox birge layihələri reallaşdırıb bilərik. Bu cür əməkdaşlığın örnəyi kimi mən Azərbaycan və Türkiyənin dəmir yolu xətlərini birləşdirən Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yoluun tikintisini misal götərə bilərem. Bu gün rusiyalı təchizatçılar Rusiyadan yükleri Azərbaycan ərazisi ilə Türkiye limanlarına, ilk növbədə, Mərsinə çatdırırlar. Daha sonra Avropa ölkələrinə yüklerin limanlarda yükşirma olmadan dəmir yolu ilə daşınması perspektivi var. Bu gün biz artıq milyonlarla tona çatacaq mümkin həcmərdən danışırıq.

Dağıstanda qəza baş verəndə biz də eynilə bu cür hərəkət edirik, dərhal enerji axınınu Rusiya bazara yönəldirik. Bu gün Azərbaycanda min meqavat həcmində elektrik enerjisi artıqlığı var. Biz Gürcüstan, Türkiye və bəzi Avropa ölkələrinə elektrik enerjisi ixrac edirik. Zəruret yarananda Rusiya ilə də satış heyata keçiririk. Biz, həmçinin İranla yeni elektrik verilişi xətti inşa etmişik. Beləliklə, artıq üç ölkə arasında energetika dəhlizi mövcuddur və üç ölkənin nazirləri mütəmadi olaraq görüşərək bu istiqamətdə gələcək əməkdaşlıq məsələlərini müzakirə edirlər.

-Bəlkə Sizi Rusiya ilə dostluq etməkdən çəkindirmək istəyirlər? -Fikrimcə, elə deyil. Mənçə, artıq hamiya, o cümlədən Avropa məkanında da melumdur ki, Azərbaycan müstəqil xarici siyaset yürüdür və bunu açıq elan edir. Bizim sözlerimiz heç vaxt əməllərimizə zidd olmur. Avropa ölkələri ilə bizim yaxşı, xoş münasibətlərimiz var. Biz Avropa İttifaqının üzvü olan 9 ölkə ilə strateji tərəfdaşlıq haqqında sənədlər imzalamaq və ya bu cür sənədlər qəbul edilib. Bu, Avropa İttifaqı ölkələrinin üçdəbirli deməkdir, lakin Brexitdən sonra üçdəbirdən də çox olacaq. Keçən il biz Avropa İttifaqı ilə tərəfdaşlığının prioritetləri barədə sazişi paraflamışıq. Bu sazişdə Azərbaycanın ərazi bütövlüyüünü, suverenliyinin, sərhədlərinin toxunmazlığını dəstəklənməsi ifadə edilib.

bəttə, bütövlükdə ölkələr arasında, bizimle tərəfdaşlıq münasibətləri olan ölkələr arasında əlaqələr gərginləşəndə, bu, hamiya mənfi təsir göstərir.

-Bəlkə Sizi Rusiya ilə dostluq etməkdən çəkindirmək istəyirlər? -Fikrimcə, elə deyil. Mənçə, artıq hamiya, o cümlədən Avropa məkanında da melumdur ki, Azərbaycan müstəqil xarici siyaset yürüdür və bunu açıq elan edir. Bizim sözlerimiz heç vaxt əməllərimizə zidd olmur. Avropa ölkələri ilə bizim yaxşı, xoş münasibətlərimiz var. Biz Avropa İttifaqının üzvü olan 9 ölkə ilə strateji tərəfdaşlıq haqqında sənədlər imzalamaq və ya bu cür sənədlər qəbul edilib. Bu, Avropa İttifaqı ölkələrinin üçdəbirli deməkdir, lakin Brexitdən sonra üçdəbirdən də çox olacaq. Keçən il biz Avropa İttifaqı ilə tərəfdaşlığının prioritetləri barədə sazişi paraflamışıq. Bu sazişdə Azərbaycanın ərazi bütövlüyüünü, suverenliyinin, sərhədlərinin toxunmazlığını dəstəklənməsi ifadə edilib.

Hazırda Avropa İttifaqı ilə danışlıqlar prosesi gedir. Bütün bunlar başqa ölkələrlə münasibətlər qurulmasına əsلا mane olmur. Avropana da başa düşürəm ki, Azərbaycan qonşularla münasibətlər baxımından tamamilə müstəqil kurs yürüdür. Azərbaycan o ölkədir ki, o, yarana biləcək təsiri və təzyiqi dəfə bilər və bunu dəfələrlə nümayiş etdirib. Səbəb odur ki, biz iqtisadi baxımdan müstəqilik. Biz öz vəsaitimiz hesabına yaşayıraq. Bizim kreditə ehtiyacımız yoxdur.

Beynəlxalq inkişaf Assosiasiyanın hesablamalarına görə, biz donor ölkə olmuşuq. Azərbaycanın xarici dövlət borcu ümumi daxili mehsulun təqribən 17 faizi cıvarındadır. Bu göstərici üzrə biz dünyada 9-cu yerəyik. Buna görə də iqtisadi müstəqillik siyaset meydənində da öz mövqeyimizi qorumaq üçün bize güclər verir. Biz də bunu uğurla edirik. Yarana biləcək təzyiq və basıqları dəfə etmək üçün bir imkanımız da ondan ibarətdir ki, bizim siyasetimiz xalq tərefindən dəsteklənir, biz haqlı olduğumuza əminik. Beləliklə, əvvəller Azərbaycanı hansıa məcraya yönəltmək üçün göstərilən bütün cəhdər puç olub.

-Siz Avropa İttifaqına daxil olmağa hazırlaşmışsınız?

-Tamamilə doğrudur.

-Övvəlcə göstərilib, sonra yüksəkdirilə bilən bu cür dadlılığı yoxdur...

-Bu yaxınlarda Azərbaycan jurnalistləri ile görüşümdə mən bu məsələlər barədə etrafı danışmışam, belə ki, bəzən bizim mətbuatımızda bununla bağlı reallıqdan uzaq fikirlər səsləndirilir.

Ardı Səh. 4

“Azərbaycan o ölkədir ki, o, yarana biləcək təsiri və təzyiqi dəfə edə bilər və bunu dəfələrlə nümayiş etdirib. Səbəb odur ki, biz iqtisadi baxımdan müstəqilik”

bizim yaxın tərəfdaşlarımızdır. Buna görə də biz bu layihəni lap əvvəldən dəstəkləməmişik.

Azərbaycan qazının Avropa bazarına çıxması məsələsinə gəldikdə, Cənub Qaz Dəhlizi layihəsi həyata keçiriləndən sonra Avropa bazarına ilə 10 milyard kubmetr qaz göndərilecək. Rusiyadan göndərilən həcm ilə müqayisədə, - dəqiq rəqəm yadında deyil, lakin ayrı-ayrı illər üzrə təxminən 150-170 milyard kubmetrdir, - bu, çox kiçik həcmidir. Ona görə də Cənub Qaz Dəhlizi layihəsi, əlbəttə, əsla rəqib deyil. Biz de bunu heç vaxt belə hesab etməmişik. Sadəcə, bu layihə Azərbaycana öz qaz ehtiyatlarını beynəlxalq bazarlardan satmaq imkanı verəcək. Bu dəhliz üzrə qazın bir hissəsi artıq Türkiyə bazarına çatdırılır. Bu il noyabrın sonunda TANAP layihəsi - Cənub Qaz Dəhlizinin bir hissəsi olan Trans-Anadolu qaz kəməri artıq Yunanistan sərhədindən İtalyanaya qədər qaz kəmərinin tikintisi də 90 faizdən çox tamamlanıb. Beləliklə, biz uzunluğu 3500 kilometr olan bu layihəni gələn il bütünlükə istifadəyə verməyi nəzərdə tuturuq. Bu, həm də bizə hazırda işlənilmə mərhələsində olan yeni qaz yataqlarını istismara verməyə imkan yaradacaq və dəfə düşünməyəcəyik ki, Azərbaycan açıq dənizlərə çıxırıq.

-Burada yəqin ki, həm də Azərbaycan, Rusiya və İranın enerji sistemlərini xatırlatmaq vacibdir. Burada da əməkdaşlıq üçün böyük imkanlar mövcuddur.

-Tamamilə doğrudur. Biz Rusiya ilə paralel rejimdə işləyirik. Bu, çox səmərəli rejimdir. Hər rübdə mənənə enerji məbadiləsi üzrə məlumatı təqdim edirlər. Ən əsası odur ki, hər hansı qəza zamanı biz həmişə bir-birimizə güvənə bilərik. Ötən ilin yayında Azərbaycanda qəza baş verəndə, demək olar ki, tam blekaut vəziyyəti yarananda Rusiya tərəfi biza müəyyən strateji obyektləri elektrik enerjisi ilə təmin edə bilmək üçün qəbul edə biləcəyimiz həcmində zəruri yardım göstərdi.

-Yəqin ki, Siz Rusyanın “Şimal axımı-2” layihəsinin necə təzyiqə məruz qaldığını müşahidə edirsiniz. Siz dediyiniz kimi, Azərbaycanın Avropa bazarında ambisiyaları bir qədər azdır, lakin o da bu cür basqıya məruz qala bilər. Siz bunu hiss edirsinizmi?

-Xeyr. Enerji layihələri baxımından hiss etmirik. Üstəlik, avropanı istehlakçılar Azerbaycan qazının əlçatan olmasında maraqlıdır. Dediym ki, bu həcm kiçik olsada, amma hər halda mövcuddur. Buna görə də energetika ilə bağlı məsələlərdə biz bu cür təzyiq hiss etmirik.

-Avropanı istehlakçılar “Şimal axımı-2” layihəsində maraqlıdır, amerikalı istehsalçılar isə o qədər də yox. Bu maraqlı çox da qarşılıqlı deyil. Bütövlük, qarşılıqlı siyasi fəaliyyət, siyasi fon barədə danışma olsaq, Rusyanın qərbi torəfəşləri ilə münasibətlərinin sizə hər hansı təsirini görürsünüz mü, bu münasibətlər Azərbaycana necə təsir göstərir?

-Mən deyərdim ki, əlbəttə, bu təsiri birbaşa görmürük, ona görə ki, bu məsələ bir növ bizim fəaliyyət sahəmizə aid deyil. Amma, əl-

“Əgər onlar Dağlıq Qarabağın nə olduğunu bilmirlərsə, biz bunu onlara izah edə bilərik”

Prezident İlham Əliyev “Rossiya-24” televiziya kanalına müsahibə verib

Əvvəli Səh. 3

Mən bu məsələnin üzərində təfəsilatı ilə dayanaraq dedim ki, bizi orada heç gözlemirlər də. Biz hətta namızedlərin siyahısına da daxil deyilik. Həm də Azərbaycan “Şərq tərəfdaşlığı” layihəsində birləşən keçmiş SSRİ-i ölkələrinin bəzilərindən fərqli olaraq assosiasiya haqqında sazişi imzalamayan ölkədir. Mən onu əvvəldən axıradək oxumuşam. Başa düşdüm ki, bu, saziş deyil. Bu, təlimatdır. Bunlar bizim əməl etməyimiz üçün yuxarıdan göndərilən təlimatlardır. Mən öz komanda üzvlərimə sual verdim. Bu təlimat bizim nəyimizə lazımdır? O, bizə ne verəcək? Burada Azərbaycan üçün hər hansı eməli fayda var mı? Mən şəxsən bunu görmədim. Ona görə də biz Avropa Komissiyasına bunun yerinə bizim üçün faydalı olacaq, Azərbaycan vətəndaşlarına bu addımı nədən ötrü atdırımızı izah edə biləcəyim ikitərəfli saziş üzerinde işləməyi təklif etdik. Axi, biz kiminse xoşuna gəlmək üçün və ya sadəcə ondan bizdə de var demək xətrine saziş imzalaya bilmərik. Biz bu cür işləmirmik. Bizim əldə edəcəyimiz hər hansı saziş, hər hansı razılışmanın konkret nəticələri olmalıdır.

Biz bu gün Rusiya-Azərbaycan münasibətlərində bəhs etdik. Görürsünüz, hər məsələdə konkret nəticə var, bizim razılıq əldə etdiklərimizin və imzaladıqlarımızın hamisi həyata keçirilir. Biz Avropa Komissiyasına da bunu təklif etdik və deməliyim ki, yeni saziş üzrə danışıqlar bütövlükdə pis getmir. Bəndlərin 90 faizindən çoxu razılaşdırılıb. Lakin razılıq əldə olunmayan bəndlər bizim üçün qətiyyən qəbul edilməzdir. Əger Avropa İttifaqının mövqeyində dəyişiklik baş verərsə, onda biz nəticəyə hesablanmışdır. Danışıqları davam etdirə bilərik.

-Bu il Dağlıq Qarabağda atəşkəs haqqında sazişin, müddətsiz sazişin 25 ili tamam oldu. Elə bu il tərəflər Bakının və Yerevanın qəbul etdiyi program üzrə sülhə doğru hərəkətin başlandığını bəyan etdilər və bir neçə maraqlı hadisə baş verdi. O cümlədən məsələn, Ermənistanda və Azərbaycanda jurnalist nümayəndə heyətləri mübadiləsi. Siz bu, çox mürəkkəb məsələdə daha hənsi müsbət cəhətləri qeyd edəriniz?

-Bəli, bu program davam etdiriləcək. Siz bu mövqelərə sadıq qalırsınız mı?

-Nizamlanma mövqeyi üzrə?

-Bəli, sülhə nail olmaq üzrə.

-Təessüf ki, daha heç nəyi. Həsab edirəm ki, 2019-cu il münəaqişin nizamlanması üçün itirildi. Bunun günahı isə erməni tərəfinin qeyri-ardıcıl, ziddiyətli və anlaşılmaz mövqeyidir. Çünkü il ərzində biz Ermənistən ali rəhbərliyinin bir-birinə tamamilə zidd olan bəyanatlarını eşidirdik. Məsələn, onlardan biri Dağlıq Qarabağın “müstəqil dövlət” olması və Azərbaycanın belə adlandırılan “müstəqil dövlət”

ile danışıqlar aparmalı olması barədə bəyanatdır. Bu, danışıqlar prosesinin tamamile pozulması, məhiyyətə onun dayandırılması cəhdidi. Təbii ki, bununla nə biz razılaşa bilərdik, nə də vasitəçi ölkələr - ATƏT-in Minsk qrupunun həmsədrələri. Bildiyimə görə, onlar da Ermənistən rəhbərliyinə xəbərdarlıq etdilər ki, bu populist və zərərlı, təhlükəli siyasetdən el çəksin.

Görünür ki, bu ağlabatan məsləhəti eşidən Ermənistən rəhbərliyi öz mövqeyini dəyişdi, lakin yenə də daha pis bir istiqamətdə. Ermənistən baş nazirinin növbəti bəyanatı ondan ibaret oldu ki, Dağlıq Qarabağ Ermənistəndir və nöqtə. Onda bizdə bele bir sual meydana çıxır: onlar gəl deyirlər ki, Dağlıq Qarabağ heç kimin, o cümlədən Ermənistənən da tanımadiği müstəqil dövlətdir, gəl deyirlər ki, Dağlıq Qarabağ Ermənistəndir. Bu da yalandır. Beləliklə, onlar özləri Dağlıq Qarabağın nə olduğunu bilmirlər.

Əger onlar Dağlıq Qarabağın nə olduğunu bilmirlərsə, biz bunu onlara izah edə bilərik. Mən bunu oktyabrda “Valday” forumu çərçivəsində sizin kanalınızın birbaşa efrində etmişəm, onda demişdim ki, Dağlıq Qarabağ Azərbaycandır və nida işaresi. Erməni tərəfinin tezislərindən fərqli olaraq, bu, həqiqətdir, çünkü hem tarixi ədalət, hem de beynəlxalq hüquq Dağlıq Qarabağın Azərbaycanın ayrılmaz hissəsi olduğunu təsdiq edir. Azərbaycan BMT-yə daxil olanda, o, özünün tam ərazi bütövlüyü çərçivəsində üzv olub. Əger biz buraya BMT Təhlükəsizlik Şurasının erməni silahlı qüvvələrinin işgal olunmuş əraziləri dərhal və qeyd-sərtsiz tərk etməsi haqqında qətnamələrini, digər beynəlxalq təşkilatların qətnamələrini və heç bir ölkənin Dağlıq Qarabağ adlanan ağlışımaz və qeyri-qanuni qurumu tanımadığını da eləv etsək, onda görək ki, münaqişənin həlli Azərbaycanın ərazi bütövlüğünün tanınması və onun suverenliyinə hörmət müstəvəsində olmalıdır. Ona görə də Ermənistən rəhbərliyi bu sade həqiqəti nə qədər tez başa düşsə, bizim danışıqlar prosesində irəliləmək şansımız yaranar.

-Bəli, bu program davam etdiriləcək. Siz bu mövqelərə sadıq qalırsınız mı?

-Nizamlanma mövqeyi üzrə?

-Bəli, sülhə nail olmaq üzrə.

-Bəli, sülhə doğru irəliləmək fəal danışıqlar prosesi ile müsayiət olunmalıdır. Erməni tərəfinin bizim Dağlıq Qarabağla danışıqlar aparmalı olduğunu barede bəyanatına baxmayaq, indi danışıqlar Azərbaycan və Ermənistən arasında aparılır. Mənim baş nazir Paşinyanla görüşlərim, o cümlədən ATƏT-in Minsk qrupunun təsbit etdiyinə görə, mərtəbə Vyanada keçirilən rəsmi görüş erməni tərəfinin onu necə dəyişmək istədiyinə baxmayaq, bir

daha təsdiq etdi ki, danışıqlar prosesi və format dəyişilməyib. Ona görə də sülhə doğru irəliləmək və danışıqlar trekində real tərəqqi paralel getməlidir.

-Növbəti il bizim ortaq tariximiz üçün xüsusi il olacaq. Biz böyük Qələbənin, Böyük Vətən müharibəsində Qələbənin 75 illiyini qeyd edəcəyik. Təessüf ki, biz artıq hər dəfə bu bayramda tarixi yenidən qiymətləndirmək cəhdələri ilə ovqatların təlx edilməsi hallarına alışırıq. İndi tarixi yenidən qiymətləndirmək cəhdələrinə faşizmin qəhrəmanlaşdırılması da əlavə olunub ki, bu, artıq ölkəmizi müdafiə edən və bu Qələbəni bizim üçün qazanan insanlar və onların nəslü üçün yolverilməzdir. Birincisi, Siz bu bayramı necə qeyd edəcək-siniz, Azərbaycan xalqı onu necə qeyd edəcək? İkinci, Siz bizim ortaq tariximizdə baş vərənləri necə qiymətləndirirsiniz?

-Siz çox vacib məsələyə toxundunuz. Bu məsələ mütləq bütün ölkələrin gündəliyində olmalıdır və dündünürüm ki, bütün ölkələr və onların rəhbərləri öz mövqelerini açıq şəkildə ifadə etməlidirlər. Bu məsələ üzrə susmaq siyaseti aparmaq olmaz və necə deyərlər, “hem sizin, hem de bizim” siyaseti aparılamalıdır. Hesab edirəm ki, bütövlükdə hər bir məsələ üzrə hər bir ölkənin öz mövqeyi olmalıdır və ilk növbədə, bu məsələyə dair. Çünkü biz tarixin yenidən yazılıması, faşizmin qəhrəmanlaşdırılması, tarixi həqiqətin təhrif edilməsi üzrə təhlükəli tendensiyaları görürük. Biz buna çox ciddi yanaşmalıyıq. Ona görə də MDB-də əməkdaşlıq çərçivəsində bu məsələ gündəlikdədir və MDB-nin Sankt-Peterburqda sonuncu qeyri-formal sammitinde Vladimir Vladimiroviç Putin tarixi sənədlərə istinadla onlardan ətraflı danışdı. Onların bir çoxunu biz ilk dəfədir eşidirdik, mən Moskva Dövlət Beynəlxalq Münasibətlər İnstitutunda təhsil aldığım zaman tarixi yaxşı öyrənmışəm, o vaxt həmin sənədlər yox idi, onları bize tədris etmirdilər və düşünürəm ki, bu, bir xəta idi.

-Bu, xəta idi?

-Bu, xəta idi. Amma mənim fikrimcə, bu, siyasi korrektliklə bağlı olub. Ona görə ki, bu cür sənədlərə də elə incə məqamlara toxunulur ki, sovet tarix elmi həmin məqamları “məxfi” qrifli altında saxlamağı qərar a almışdır. Amma Rusiya Prezidentinin ətraflı çıxışında həmin məqamlar hamiya təqdim edildi və mənim fikrimcə, bu, coxlari üçün böyük sürpriz oldu. Biz həmin dövrə, əslinde, nələr baş verdiyini bir daha gördük. Buna görə də istər tarixin yenidən yazılıması, istərsə də faşizmin qəhrəmanlaşdırılması əsla

yolverilməzdir.

Azərbaycan Böyük Vətən müharibəsində həlak olanların xatirəsinə ehtiramla yanaşır. Hərçənd, açıq deməliyim, təessüf ki, müstəqilliyin ilk illərində belə olmayıb. O vaxt özünü Xalq Cəbhəsi adlandıran bir qrup hərbi əməkdaşlıq yolu ilə hakimiyyətə gələndə onlar 9 May bayramını leğv etmişdilər, mühərbi veteranları təqiblərə, mənəvi terrora məruz qalırdı. Praktiki olaraq, indi bəzi ölkələrdə baş verən hadisələr o vaxt bizdə olurdu. Yalnız Heydər Əliyev hakimiyyətə qayıdan sonra tarixi ədalet bərpə edildi. Veteranlar yenidən dövlətin dəstəyində istifadə etməye başladılar, 9 May günü ümummilli bayram elan edildi və o vaxtdan - 1994-cü ildən biz bu bayramı qeyd edirik, həmin gün qeyri-iş gündür. Mən hər il veteranlarla görüşürəm, biz həlak olanların xatirəsini ehtiramla yad edir, onların məzarları üzərinə gül-cicək, əklillər qoyur. Azərbaycanda Böyük Vətən müharibəsi veteranları dövlətin çox böyük dəstəyindən istifadə edirlər.

Onu da demek istərdim ki, Azərbaycan bizim ümumi Qələbəmizə böyük töhfə verib. 120-dən çox Sovet İttifaqı Qəhəremanı əslen Azərbaycandandır. Bizim müəssisələrde gecə-gündüz herbi texnika, o cümlədən məşhur “Katyuşa” raketləri istehsal edildirdi. Ona görə ki, həmin illərdə Azərbaycan sənayesi inkişaf etmişdi. Həmçinin Sovet ordusuna üçün neftin 70 faizini, benzinin 80 faizini, sürtgü yağlarının 90 faizini Azərbaycan təmin edirdi, bunlar olmasa idi, mühərbi qəlib gəlmək mümkün olmazdı. Biz bilirik ki, Hitler ordusunun çox hücumlarının uğursuz olması yalnız yanacağın vaxtında getirilməməsinin nəticəsi idi. Təsadüfi deyil ki, faşist Almaniya Bakını tutmağa çalışırdı. Yeri gəlmışken, mən bu barədə oktyabr ayında Aşqabadda MDB-nin sammitində danışmışdım. Məşhur bir kadrda Hitlerlə üzərində alman dilində “Xəzər dənizi” sözü yazılmış tort getirirler. Orada Xəzər dənizinin sərhədlərində qara rəngli eridilmiş şokolad töküllüb. Hitler svastikanı götürüb düz Bakı sözü yazılın yere qoyur. Onun planları bele idi. Bakının tutulması Sovet İttifaqı üçün fəlakət olardı. Ona görə ki, Sovet İttifaqı mühüm bir komponentdən mehrum edilər. Bizim vətəndaşlar üçün isə bu, ona görə fəlakət olardı, bütün neft quyuları minalanmışdı. Əgər faşistlər Bakını tutmağa nail olsayırlar, hər şey havaya uçar, yüz minlərle insan həlak olardı. Buna görə də Böyük Vətən müharibəsi və Vətən uğrunda həlak olanlar haqqında xatirə, - Azərbaycandan müharibədə iştirak etmiş 600 mindən çox döyüşçünün 300 mini həlak olub, - bizim üçün möqəddəsdir. Biz bunu xatırlayırıq və ehtiramla yad edirik.

Daha bir məqam. Biz faşizmin qəhrəmanlıq kimi qələmə verilməsi məsələsində hər hansı siyasi kor-

rektlikdən uzaq olmaliyiq. Kimin necə nitqlər söyləməsindən, kimin nə etməsindən asılı olmayıaraq, biz hər şeyin öz adını deməliyik. Oktjabrda Aşqabadda mən daha bir məsələ qaldırdım, çünki gündəlikdə ümumi Qələbəmizin 75 illiyinin bayram edilməsinə hazırlıq məsəlesi durdu. Mən dedim ki, MDB məkanında faşistlərin qəhrəmanlaşdırılması, Ermənistanda baş vərənlər, Yerevanda faşistlərin əlaltışı Qaregin Ter-Arutyunyana altı metr hündürlüyüdə heykəl qoyulması yolverilməzdir. Njde ləqəbi ilə məşhur olan bu adam SMERŞ tərəfindən həbs edilər 25 il azadlıqdan məhrum edilib və Vladimir həbsxanasında ölüb. Ona bərəət verilməmişdi. Əindi belə bir adama Ermənistanda altı metr hündürlüyüdən heykəl qoyulur, küçələre, meydana onun adını verirlər. Bu, Ermənistən rəhbərliyinin də guya faşizmin qəhrəmanlıq kimi qələmə verilməsinin əleyhinə olması barədə bəyanat ilə bir araya necə siğa bilər? Mən bu barədə açıq danışdım, öz mövqeyimi bildirdim və bu biabırçı məsələdə əli olmayan Ermənistənən baş nazirinə öz mövqeyini bildirmə şansı verdim. Lakin təessüf ki, onun reaksiyası tamamilə qeyri-adəkvet oldu. O cavab verdi ki, Soljenitsin da sovet düşərgələrində olub. Mən yenidən çıxış üçün söz alıb deməyə məcbur oldum ki, Soljenitsin ilə faşist cəlladının eyniləşdirilməsi həyətsizliqdır.

Bir müddət sonra Ermənistənən baş naziri rusiyalı jurnalistlərə göründə daha irəli gedərək deyib ki, Molotov da Hitler ilə görüşmüdü, bunda təccübli heç nə yoxdur. Lakin bu tezisi ümumiyyətlə şərh etmək çətindir. Ona görə ki, tərixdən elementar biliyi olan hər kəsə məlumatdır ki, Molotov Sovet İttifaqının Xarici İşlər naziri olub və onun bir vəzifəsi müharibənin əvvəlində riskləri mümkün qədər minimuma endirmək idi. Çünkü biz yaxşı bilirik ki, Sovet İttifaqı 1939-cu ildə, əslinde ele 1941-ci ilde də müharibəyə hazır deyildi, əgər hazır olsayıdı, bu cür itki olmazdı. Buna görə də düşünürəm ki, bütün bu qeyri-adəkvet bəyanatlar çox ciddi diqqət tələb edir. Burada siyasi korrektlik və ya hər hansı siyasi maraqlar xatirəne tarixin yenidən yazılıması və faşizmin qəhrəmanlaşdırılması cəhdələrinə yol vermək olmaz.

Mən gələn il 9 May gününü Moskvada keçirməyi planlaşdırıram. Vladimir Vladimiroviç Putindən dəvət almışam. Adətən mən həmin günü Bakıda veteranlarla birgə qeyd edirəm. Bu dəfə isə - 5 il bundan əvvəl Qələbəmizin 70 illiyini qeyd edəndə olduğu kimi, Moskvada olacağam.

-Bu sözü Sizdən bu gün eşitməyimiz çox sevindirici və vacibdir. Biz Sizi Moskvada qarşılıqla şad olacaq. Müsahibə üçün çox sağ olun.

-Sağ olun.

Prezident İlham Əliyev Bakının daha bir parkında aparılan yenidənqurma işləri ilə tanış olub

Dekabrin 30-da Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev Bakının Binəqədi rayonundakı Səttar Bəhlulzadə küçəsi, Atatürk və Ziya Bünyadov prospektlərinin kəsişməsində yerləşən parkda aparılan yenidənqurma işləri ilə tanış olub. AZƏRTAC xəbər verir ki, Bakı Şəhər İcra Hakimiyətinin başçısı Eldar Əzizov və Binəqədi Rayon İcra Hakimiyətinin başçısı Elxan Allahverdiyev dövlətimizin başçısına parkda həyata keçirilən yenidənqurma işləri barədə məlumat verdilər.

Bildirildi ki, bu parkın ərazisi 1,1 hektardır. Abadlıq və yenidənqurma işlərinin yüksək səviyyədə həyata keçirildiyi parkda sahələrin, o cümlədən uşaqların asudə vaxtlarının səmərəli təşkili üçün hər cür şərait ya-

yaşlılıq zolaqları salınır, mövcud park və xiyanətlər isə əsaslı şəkildə yenidən qurulur. Həyata keçirilən bu layihələr Bakının və regionların simasını dəyişməklə yanaşı, ölkəmizdə ekoloji vəziyyətin yaxşılaşdırılmasında da mühüm rol oynayır. Aparılan yaşlılaşdırma işlərinə və ekoloji vəziyyətin yaxşılaşdırılması üçün dövlət səviyyəsində həyata keçirilən layihələrə Birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyevanın rəhbərlik etdiyi Heydər Əliyev Fondu da böyük dəstək verir.

radılıb.

Qeyd edək ki, paytaxt Bakının yaşlılıqlar şəhərinə çevrilməsi istiqamətində teməli xalqımızın ümummilli lideri Heydər Əliyev tərəfindən qoyulan nəcib təşəbbüs Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə ardıcılıqla və kompleks şəkildə uğurla davam etdirilir. Dövlətimizin başçısı Azərbaycanda reallaşdırılan milli inkişaf strategiyasının prioritet istiqamətlərindən biri kimi ətraf mühitin mü-

hafızəsini və eyni zamanda, insanların sağlam təbii şəraitdə yaşamasını ən yüksək səviyyədə təmin etməyi qarşıya məqsəd qo'yub. Ölkəmizdə bu istiqamətdə silsilə tədbirlər və genişmiqyaslı abadlıq-quruculuq işləri həyata keçirilir.

Son illər Azərbaycanın bütün regionlarında, o cümlədən Bakıda abadlıq və yenidənqurma işləri geniş vüsət alıb. Əhalinin rahatlığı və istirahətinin yüksək səviyyədə təşkili məqsədilə yeni parklar və coxsayılı

Rəsmi xronika

Prezident İlham Əliyev "Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyi haqqında Əsasname"nin təsdiqi və "Azərbaycan Respublikası İqtisadiyyat Nazirliyinin fəaliyyətinin təmin edilməsi və "Azərbaycan Respublikası İqtisadi İnkişaf Nazirliyinin fəaliyyətinin təkmilləşdirilməsi ilə bağlı tədbirlər haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2006-cı il 28 dekabr tarixli 504 nömrəli fərmanın dəyişiklikler edilmesi barədə" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2014-cü il 20 fevral tarixli 111 nömrəli Fərmanında dəyişiklik edilmesi haqqında Fərman imzalayıb.

Prezident İlham Əliyev sosial müdafiə sahəsində idarəetmenin təkmilləşdirilməsi ilə bağlı əlavə tədbirlər haqqında Fərman imzalayıb.

Prezident İlham Əliyev "Azərbaycan Respublikasının Səhiyyə Nazirliyinin strukturu"nda və "Azərbaycan Respublikasında icbari tibbi sığortanın tətbiqinin təmin edilməsi ilə bağlı bir sıra tədbirlər haqqında" Fərmana dəyişiklik edib.

Prezident İlham Əliyev yeni yaradılmış inzibati və kommersiya məhkəmələri hakimlərinin təyin edilməsi haqqında Sərəncam imzalayıb.

Prezident İlham Əliyev Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məhkəməsi sədrinin müavininin, İnzibati və Kommersiya kollegiyaları sədrlerinin və bir sıra birinci instansiya məhkəmələri sədrlerinin təyin edilməsi haqqında Sərəncam imzalayıb.

Prezident İlham Əliyev bir sıra birinci instansiya məhkəmələri hakimlərinin və sədrlerinin vəzifələrinin dəyişdirilməsi ilə bağlı bəzi məsələlər haqqında Sərəncam imzalayıb.

Prezident İlham Əliyev Ağstafa rayonunda Dilbaz Atçılıq təsərrüfatı üçün yeni kompleksin tikintisi ilə bağlı tədbirlər haqqında Sərəncam imzalayıb.

Prezident İlham Əliyev dekabrin 30-da "Azərbaycan Respublikasında 2020-ci ilin "Könüllülər ili" elan edilməsi haqqında" Sərəncam imzalayıb.

Parkda görülən işlərlə yaxından tanış olan Prezident İlham Əliyev müvafiq tapşırıq və tövsiyələrini verdi.

2020-ci il Azərbaycanda “Könüllülər ili” elan edildi!

Prezident İlham Əliyev dekabrın 30-da “Azərbaycan Respublikasında 2020-ci ilin “Könüllülər ili” elan edilmesi haqqında” Sərəncam imzalayıb. Sərəncama əsasən, gənclərin fərdi inkişafına təkan vermek, onlarda sosial məsuliyyət hissini artırmaq, gəncliyin potensialından xalqın rifahı və ölkəmizin dayanıqlı inkişafı üçün səmərəli istifade etmək məqsədile 2020-ci il Azərbaycanda “Könüllülər ili” elan edilib.

Nazirlər Kabinetinə bununla bağlı tədbirlər planını bir ay müddətində hazırlayıb Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə təqdim etmek tapşırılıb. Sərəncamda qeyd olunur ki, könüllülük insanları vahid niyyət ətrafında birləşdirən, vətəndaş, cəmiyyət və dövlətin birge fəaliyyətinin en uğurlu formatıdır. Könüllülük həm de vətənpərvərlik məktəbi, öz xalqına, dövlətinə, mili-mənəvi dəyərlərə bağlılıq və xidmet örnəyidir.

Bu fəaliyyətin təşviqi məqsədilə dövlətimiz tərəfindən zəruri addımlar atılıb, normativ hüquqi baza təkmilləşdirilib, dövlət dəstəyi mexanizmləri formalaşdırılıb. Könüllülük bir çox fəaliyyət sahələrinə nüfuz edərək ümummilli hərəkata çevrilib, ölkəmizin hər bir bölgəsinə, içtimai həyatın müxtəlif sahələrinə yayılaraq, cəmiyyətimizin bütün təbəqələrini əhatə edib, gənclərimizin həyat tərzinə əvvəlib. ASAN, “Regional inkişaf” İctimai Birliyi, “Bir” Tələbə könüllüləri və digər könüllü hərəkatları yaranıb, mərkəzi və yerli icra hakimiyyəti orqanlarında on minlərlə gənci birləşdirən könüllü qrupları formalaşıb.

Könüllülərimiz öz kreativliyi, təşəbbüskarlığı, innovativ düşüncə tərzi və müasir dünyagörüşleri ilə qoşulduqları fəaliyyətə yeni nəfəs verib, ölkəmizdə Avroviziya Mahnı Müsabiqəsi, I Avrope Oyunları, “Formula 1” yarışları, IV İslam Həmrəyliyi Oyunları kimi irimiqyaslı beynəlxalq tədbirlərin həyata keçirilməsində əvəzsiz rol oynayıblar. Bu il 5 dekabr - Beynəlxalq Könüllü Günü ərefəsində Azərbaycanda ilk dəfə keçirilmiş və bütün könüllüləri əhatə etmiş Könüllülük Həftəsi ölkəmizdə könüllülüyün yeni mərhələyə qədəm qoyduğunu və böyük potensialı malik olduğunu nümayiş etdirib.

Sudan KIV-ləri: Azərbaycan İslam dünyasının qəlbində ilk opera döyüntüsüdür

Sudanın watr7.com, nawafiz.net, tryagnews.com internet xəbər saytlarında, eləcə də “el-Yavm et-Teli” qəzetində “Azərbaycan İslam dünyasının qəlbində ilk opera döyüntüsüdür” adlı geniş məqale dərc edilib. AZƏRTAC xəbər verir ki, jurnalist Nuhə İbrahim Salım məqaləsində opera sənətinin tarixi, mövzuları barədə ümumi məlumat verir və böyük Azərbaycan bəstəkarı Üzeyir Hacıbəyli tərəfindən 1907-ci ildə yazılmış “Leyli və Məcnun” operasının müsəlman Şərqində ilk opera olduğunu vurğulayır.

Müəllif yazıda Ü.Hacıbəylinin Azərbaycan professional musiqi sənətinin formalasdırılmasında və inkişafında mühüm rollandan danışır, “Arşın mal alan” operettasının təkcə keçmiş Sovet İttifaqında deyil, dünyanın digər dövlətlərində də səhnələşdirildiyini, müxtəlif dillərə tərcümə edildiyini yazar. Yazıda, həmçinin Şəfiqə Axundovanın yaradıcılığına toxunulub, onun İslam dünyasında ilk opera yayan qadın bəstəkar olduğu qeyd edilib.

2020-ci ildə dövlət bütçəsinin xərclərinin 6,8 faiz artacağı gözlənilir

Gələn il dövlət bütçəsi xərclərinin 2019-cu ilə nəzərən 6,8 faiz, cümlədən cari xərclərin 39,3 faiz artacağı proqnozlaşdırılır. Bu barədə Mərkəzi Bankın 2020-ci il və ortamüddətli dövr üçün pul və maliyyə sabitliyi siyasetinin əsas istiqamətləri barədə bəyanatında deyilir.

Bəyanatda qeyd edilir ki, il ərzində ötən illə müqayisədə əhəmiyyətli artan bütçə kəsirini maliyyələşdirmək üçün daxili borclarından daha çox istifadə edilməsi həm makroiqtisadi sabitliyin qorunması, həm də maliyyə bazarlarının inkişafı baxımından mühüm əhəmiyyət kəsb edərdi. Hökumətin rəsmi proqnozlarına görə, 2020-ci ildə inflyasiya 4,6 faiz olacaq ki, bu da əhalinin real gelirlərinin artımına şərait yaradacaq səviyyədir. Ümumilikdə, 2020-ci ildə daxili balans üzrə qeyd olunan proqnozların reallaşması makroiqtisadi siyasetin bütün istiqamətlərinin effektiv koordinasiyasından və mümkün xarici şokun təsirlərinin qabaqcadan hazırlanmış tədbirlər planı ilə minimallaşdırılmasından asılı olacaq.

Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla Əliyeva Hematologiya və Transfuziologiya İnstitutunda müalicə alan uşaqlarla görüşüb

Dekabrın 29-da B.Ə.Eyvazov adına Elmi-Tədqiqat Hematologiya və Transfuziologiya İnstitutunda “Müalicə alan məktəbyaşlı uşaqların distant təhsili” layihəsi çərçivəsində “Distant Bilik” mərkəzinin rəhbəri Fuad Ağayevin təşkilatçılığı ilə 31 dekabr - Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəylik Günü və Yeni il münasibətlə tədbir keçirilib. Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla Əliyeva tədbirdə iştirak edib.

Əvvəlce Heydər Əliyev Fondu-nun vitse-prezidentinə institutun fəaliyyəti və burada aparılan müalicə prosesi barədə məlumat verildi.

Leyla Əliyeva bu səhiyyə müəssisəsində tətbiq edilən distant təhsil layihəsi ilə tanış oldu. Səhiyyə və Təhsil nazirliklərinin dəstəyi ilə reallaşan layihə xüsusi ehtiyacı olan uşaqların fasiləsiz və keyfiyyətli ümumi təhsil almaq hüququnu təmin etmək, həmçinin

leykemiya xəstəsi olan uşaqların cəmiyyətə integrasiyasına dəstək vermək, onların informasiya-kommunikasiya texnologiyaları biliyinin artırılmasına nail olmaq və potensiallarını nümayiş etdirmək üçün şərait yaratmaq məqsədi daşıyır. Uşaqlar müalicə almaqla yanaşı, burada olduqları müddədə təhsilərindən də geri qalmır və dərslərinə davam edirlər.

Bildirildi ki, ölkənin hematologiya və transfuziologiya sahəsi üzrə baş müəssisəsi olan bu müalicə ocağında xəstəliyin diaqnostikasının beynəlxalq standartlara uyğun aparılmasına nail olunub. Uşaqların bayramla əlaqədar hazırladıqları maraqlı çıxışlar, səsləndirdikləri mahnılar, ifa etdikləri rəqsler tədbirə xüsusi rəng qatdı. Bayram şənliyində Şaxta babanın iştirakı uşaqlar tərəfindən sevincə qarşılındı.

Leyla Əliyeva balacaların müalicəsi ilə maraqlandı, Elmi-Tədqiqat İnstitutunun müxtəlif şöbələrində müalicə alan uşaqlarla görüşdü, onların valideynləri ilə səhbat etdi. Heydər Əliyev Fondu-nun vitse-prezidenti balacaların tezliklə sağalmasını arzuladı, onlara hədiyyələr təqdim etdi. Tədbirin sonunda şagirdlərin əl işlərindən ibarət sərgiye baxış keçirildi.

Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla Əliyeva Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəylik Günü və Yeni il münasibatılə Beynəlxalq Muğam Mərkəzində konsert programını izləyib

Dekabrin 29-da Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəylik Günü və Yeni il münasibatılə Beynəlxalq Muğam Mərkəzində konsert programı təqdim olunub.

Konserti izleyənlər arasında Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla Əliyeva da olub.

Gecədə Azərbaycanın Xalq artisti, tənənmiş pianoçu Murad Hüseyinov Azərbaycan və Avropa bəstəkarlarının əsərlərini ifa edib.

Tanınmış bəstəkarlar Klod Debüssinin "Ay işığı", Robert Şuman və Ferens Listin

"İthaf", Moris Ravelin "Sonatina", Fredrik Şopenin "Nokturn", "Polonez", "Vals", Vasil Adığözelovun "Prelüdiya", Adil Bəbirovun "Prelüdiya-Skterso" əsərlərinin ifası tamaşaçıları tərəfindən maraqla qarşılanıb. Xalq artisti Murad Hüseyinov Bela Bartokun forte-piano və skripka üçün "Rumin rəqsələri" əsərini skripka ifaçısı-dirijor Cavad Tağızadə ilə birlikdə təqdim edib.

Konsert ən məşhur əsərlərdən parçaların Murad Hüseyinovun, Əməkdar artist Sabih Paşazadənin (tarzən), Cavad Tağızadənin (skripka) və Seymour Hesənşoyun (akkordeon) ifası ilə başa çatıb.

650 min ağacın əkildiyi ərazilərdə aparılan ilk monitoringin nəticələri açıqlanıb

Yeni Azərbaycan Partiyası (YAP) və Ekologiya Təbii Sərvətlər Nazirliyinin əməkdaşlarından ibarət monitoring qrupu Azərbaycanda bir gündə 650 min ağacın əkildiyi ərazilərin birincisi monitoringini başa çatdırıb.

Keçirilən monitoringlərin nəticələrinə görə Şamaxı, Sabirabad, Saatlı rayonlarının, Gəncənin və Bakının Nərimanov, Səbail, Xəzər, Xətai, Nizami rayonlarının ərazilərində əkilmış ağaclarla vaxtı-vaxtında qulluq olunduğu, damcılı suvarma sistemi ilə təmin edildiyi və mütemadi suvarıldığı müəyyən olunub. AZERTAC xəbər verir ki, bu sözləri YAP Gənclər Birliyinin sədri Seymour Orucov dekabrin 30-da keçirilən mətbuat konfransında deyib.

"Bir sıra rayonların ərazilərində isə əkilən ağacların, bəzi yerlərdə bərkidici dayaq olmadıqdan əyilməsi, dayaqların küləkdən sonra aşması müşahidə edilib. Lakin çatışmazlıqlar tez bir zamanda aradan qaldırılıb. Hesab edirik ki, ağaclarla ən yaxşı qulluq göstərildiyi ərazilər may-iyun ayında keçiriləcək ikinci monitoringlərdən sonra məlum olacaq. İkinci monitoring zamanı ağacların bitiş faizi müəyyənəşəcək, suvarma təminatının nəticələri görünəcək."

"Ümumiyyətlə isə əkilmış ağaclarla göstərilən qulluq səviyyəsinə, suvarma şəraitinə dair mi nezəret olunması barədə YAP gənclər təşkilatının yerlərdəki nümayəndələrinə tövsiyələr verilib və bu iş mütemadi olaraq davam etdiriləcək", - deyə S.Orucov qeyd edib.

Mərkəzi Bank: Gələn il iqtisadi artım tempinin yüksələcəyi proqnozlaşdırılır

2020-ci ildə ölkədə iqtisadi artım tempinin 2 cari illə müqayisədə yüksələcəyi proqnozlaşdırılır. AZERTAC xəbər verir ki, bu barədə Mərkəzi Bankın 2020-ci il və ortamüddətli dövr üçün pul və maliyyə sabitliyi siyasetinin əsas istiqamətləri barədə bəyanatında deyilir.

"Rəsmi proqnozlara görə, 2020-ci ildə real iqtisadi artım tempinin 3 faiz, o cümlədən qeyri-neft sektoru üzrə 3,8 faiz olacağı gözlənilir. Makroiqtisadi sabitliyin qorunması və davam edən köklü institutional islahatlarla ölkə iqtisadiyyatında baş verən struktur transformasiyaları 2020-ci ildə də iqtisadi artımın sürtəni və inklüzivliyinə təsir göstərən amillərdən biri olacaq. Heyata keçirilən islahatlar iqtisadi potensialın əsas amilləri olan əmək və kapitalın məhsuldalarlığının artmasını, habelə yeni texnologiyaların tətbiqini stimullaşdırmalıdır. 2020-ci ildə də dövlət tələbi iqtisadi artımın mühüm amillərindən biri olaraq qalacaq. Büdcədə neftin qiymətinin ötən illə müqayisədə daha konsernatif (55 dollar) götürülməsi perspektiv üçün fiskal dayaniqlılığı dəstəkləyən amildir. 2020-ci il üzrə dövlət büdcəsinin hazırlanması zamanı fiskal qaydaya edilmiş yeniliklər iqtisadi artıma fiskal stimulların gücləndirilməsi məqsədini daşıyır", - deyə bəyanatda bildirilir.

Bir qrup şəhid ailəsi və müharibə əlili mənzillə təmin edilib

Emək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi dünən bir qrup şəhid ailəsi və Qarabağ müharibəsi əllilini Abşeron rayonunun Məmmədli kəndində yeni yaşayış binalarından alınmış mənzillərlə təmin edib. Nazirliyində SİA-ya bildirilib ki, mənzillə təmin edilən şəhid ailəleri və Qarabağ müharibəsi əlliləri ölkəmizdə sosial sahədə atılan mühüm addımlara, onların sosial müdafiəsinin gücləndirilməsindən, bu gün isə yeni mənzillə təmin olunduqlarına görə Prezident İlham Əliyevə minnətdarlıqlarını ifadə ediblər. Mənzillərin təqdim edilməsi zamanı vurgulanıb ki, Prezident İlham Əliyevin tapşırığına uyğun olaraq, şəhid ailələrini və Qarabağ müharibəsi əllilərinə verilən mənzillərin, fərdi evlərin sayı ildən-ilə əhəmiyyətli dərəcədə artırılır. 2018-ci ildə nəzərdə tutulduğundan 3 dəfə çox olmaqla 626 şəhid ailəsi və Qarabağ müharibəsi əllilərinə mənzil və fərdi ev təqdim edilib. 2019-cu ildə isə bundan 50 faiz çox olmaqla, 934 mənzil şəhid ailələrinə və müharibə əllilərinə verilib. İndiyədək isə nazirlik tərəfindən şəhid ailələrinə və müharibə əllilərinə 7600-e yaxın mənzil və fərdi ev təqdim edilib.

Minskdən Sankt-Peterburqa gedən avtobus aşib

Belarusun paytaxtı Minskdən Rusyanın Sankt-Peterburq şəhərinə gedən avtobusun aşması nəticəsində 21 nəfər xəsarət alıb. P-23 federal yolunun Rusyanın Pskov vilayəti ərazisindən keçən hissəsində qəzaya uğrayan avtobusda 52 sərnişin olub. Xəsarət alanların hamısı Belarus vətəndaşlarıdır. Onların 3-ü usaqdır. Hadisənin səbəbləri araşdırılır.

İslahatlar ili tarixa düşdü

Prezident seçkisindən dərhal sonra cənab İlham Əliyev ilk olaraq 19 aprel 2018-ci il şəhid varislərinə birdəfəlik ödəmənin verilməsi ilə bağlı Ferman imzaladı. 2019-cu il yanvarın 28-də Prezident İlham Əliyev və vitse Prezident Mehriban xanım Əliyeva şəhid ailələri ilə görüşdən sonra həmin gün digər bir Fermanla birdəfəlik ödəmənin verilməsi daha 2725 nəfərə şamil olunmaqla 12268 şəhid vərəsəsinə əhatə etmişdir ki, bu məqsədlə dövlət başçısı 135 milyon manat vəsait ayırmışdır.

Eyni zamanda ötən ilin 1 avqust tarixində şəhid ailələrinə və müharibə əllişlərinə mənzillərin və minik avtomobilərinin təqdim olunması birbaşa Prezident cənab İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyevanın iştirakı ilə həyata keçirilmiş və qısa zaman dan sonra cənab Prezidentin imzaladığı yeni Sərəncamla ayrılmış

Rasim Quliyev,
"Resurs" Analitik
İnformasiya
Mərkəzinin sədri

vəsait hesabına 2018-ci ildə şəhid ailələrinə və müharibə əllişlərinə verilən mənzillərin sayı 3 dəfədən çox artırılaraq 626-ya, 2019-cu ilde sərəncamın icrası davam etdirilərək daha 800 mənzil tam tehvil verilmiş, bununla da ümumilikdə son illerdə mənzillərin sayı 6 654-ə çatdırılıb. Qarabağ müharibəsi əllişlərinə ötən il 265 avtomobil verilməklə, bu kateqoriyadan olanlar a təqdim olunan avtomobilərin sayı isə 6 144-ə çatıb.

Digər tərefdən, 30 yanvar 2019-cu il tarixli Fermanla şəhid ailəsi üçün Prezidentin təqəbüdünən aylıq məbləği 58 manat artırılaraq 2019-cu il fevralın 1-dən 300 manata çatdırılıb. Hazırda 12 min-dən çox şəhid ailəsinə bu təqəbüd lər cənab Prezidentin müvafiq tapşırıqları əsasında ödənilir.

Cənab Prezident fevral ayında imzaladığı müvafiq sərəncamlarla bütövlükdə 3 milyona yaxın vətəndaşı əhatə etməklə illik 2 milyard manatdan artıq vəsaitin xərcləməsinə qərar verib və aprel-may aylarında maaş, pensiya, müavi-

natlar artımla verilib, problemlə kreditlər üçün kompensasiya ödənilib. Büttövlükdə, sosial paket çərçivəsində son 3 ayda 1 milyard manata yaxın vəsait xərclənib, amma inflasiya cəmi 2,4 faizdir və sürətlənmemiş. Bir sözə, "əkiz balans" adlanan bündən tədiyyə balansında müsbət meyiller, artıq 50 milyard ABŞ dollarına yaxınlaşan strateji valyuta ehtiyatları və ÜDM-in beşdə birindən də az seviyyədə xarici borc deməyə əsas verir ki, Azərbaycanda makroiqtisadi sabitlik davamlıdır.

Prezident cənab İlham Əliyevin 9 avqust 2018-ci il tarixli Fermanı ile Dayanıqlı və Operativ Sosial Təminat Agentliyi (DOST Agentliyi) və "DOST" mərkəzləri yaradılmışdır. Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti, Heydər Əliyev Fonduñun prezidenti Mehriban xanım Əliyevanın təşəbbüsü olan DOST layihəsi dövlət sosial xidmətlərinin innovativ yanaşmalar əsasında modern və çevik, tam şəffaf mexanizmlər üzərində qurulması ilə ölkəmizin bu sahədə yeni brendinin formalasdırılmasına xidmət edir. 2019-cu ilin əvvəlində ilk DOST mərkəzi, il ərzində Bakıda ümumən 4 və 2019-2025-ci illərdə Bakı və respublikamızın regionları üzrə 31 belə mərkəzlərin yaradılması prosesi başlanılmışdır.

Ümumən son 16 ildə Azərbaycanda əmək haqlarında 7 dəfə, eləcə də minimum əmək haqlarında 6,5 dəfə artım özünü göstərib. Əhalinin rifah halının yaxşılaşdırılmasında növbəti irəliləyiş olan 8 fevral 2019-cu il tarixli Sərəncam ilə martın 1-dən minimum əmək haqqının 38,5 faiz (50 manat) artırılaraq 180 manata çatdırılmasına, muzdla çalışanların azı 40%-nin və ya 600 minden çox işçinin etmək mümkündür. Azərbaycanda əhalinin pul gelirləri illik inflasiyanı 2,5-3 dəfə üstələyir ki, bu

yəvin xüsusi qayğısı hazırlıda 1,3 milyon nəfərdən ibarət olan pensiyaçıları da əhatə edir. Yanvar və fevral aylarında növbəti dəfə pensiyaların artımı ilə bağlı əlavə olaraq 15 milyon manat vəsait ayırmışdır. Minimum pensiya məbleğinin artırılması ümumilikdə 233 min pensiyaçını o cümlədən, 140 min nəfər əlliyyə görə pensiya alan şəxsi əhatə edərək, onlardan 9 min nəfərin pensiyasında 93 faiz, 26 min nəfərin pensiyasında 30 faiz, 74 min nəfərin pensiyasında 16 faiz artım özünü göstərmişdir. Bu artımdan sonra

da vətəndaşlarımızın ləyaqətli həyat seviyyəsini ilbəl artırımağa imkan verir.

Azərbaycanın ÜDM - son on ilde 3 dəfə artaraq 57 mlrd. manata, investisiya qoyuluşu məbleği 28 mlrd. dollara çatmışdır. Adam-

"Müstəqilliyimiz ən böyük sərvətimizdir, ən böyük nemətimizdir, ən böyük xoşbəxtliyimizdir"

Heydər Əliyev

alıcılıq qabiliyyəti indeksi üzrə ölkəmiz MDB məkanında ilk iki yeri bölüşür. Azərbaycanda minimum əmək haqqı alıcılıq qabiliyyəti pariteti ilə götürüləndə MDB məkanında ikinci yerde dayanır. Bu baxımdan Şərqi Tərəfdəşlığı ölkələri arasında isə birinci yerdəyik.

Azərbaycanın Davos Forumunun hazırladığı "Qlobal Rəqabətlilik hesabatı"na görə dünyada 144 ölkə arasında 39-cu, MDB məkanında isə 1-ci yerə çıxmışını qeyd etmək mümkündür. Azərbaycanda əhalinin pul gelirləri illik inflasiyanı 2,5-3 dəfə üstələyir ki, bu

başına düşən ÜDM-un payı - 9182 dollar, ölkənin valyuta ehtiyatları isə 50 milyard dolları üstələmişdir. Azərbaycanda yoxsulluqla mübarizə də ciddi nəticələr vermiş, 2001-ci ildən bu yana ötən dövr ərzində yoxsulluğun səviyyəsi 49%-dən 5,2%-ə düşmüşdür.

"Qara qızıl"dan "Ağ qızıl" a

Qeyri-neft sektoru

Qeyri-neft sektorunun artırıcı təsirləri nəzərə alınmaqla 2019-cu ildə ÜDM 3,6 faiz artmış, növbəti

illərdə isə orta hesabla 3,4 faiz artacağı, tediye balansının müsbət olacağı, 3,9 milyard manat təşkil edəcəyi nəzərde tutulmuşdur. Dünya iqtisadiyyatında baş verən proseslər və beynəlxalq təşkilatların proqnozları təhlili edilərək neftin bir barelinin qiyməti 60 ABŞ dolları götürüb. Gələn il "Şahdəniz" yatağında neft və qaz hasilatının artması hesabına neft sektorunda 3,1 faiz, növbəti illərdə isə orta hesabla 3,2 faizə yaxın artım olunması gözlənilir. Növbəti illərdə əsas kapitala investisiya qoyuluşları 17,9 milyard manat, o cümlədən xarici investisiyaların 7,5 milyard manat, daxili investisiyaların isə 10,4 milyon manat təşkil ediləcəyi proqnozlaşdırılır. Əsas kapitala investisiya qoyuluşlarının artacağı əsas götürülməklə 2019-cu ildə tikinti sektorunda orta hesabla 2,5 faiz artım olmuşdur.

Kənd Təsərrüfatı

2019-cu ildə kənd təsərrüfatı məhsullarının ümumi istehsal həcmi ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 13% artıb. Bitkiçilik məhsullarının həcmində 25,6%, heyvandarlıq məhsullarının həcmində 2,9%, kartof istehsalı 10,3%, taxıl istehsalı (qarğıdalı da daxil olmaqla) 40,7%, tərəvəz istehsalı 13,8%, meyvə və giləmeyvə istehsalı 21,1%, bostan məhsulları istehsalı 37,5% artım qeydə alınıb. Aqrar sahənin Ümumi Daxili Məhsulda payı əvvəlki illərə nisbətən 5,6 faizə çatmışdır. Bu il respublika üzrə 641 ton barama tədarük edilib ki, bu da keçən ilin müvafiq dövrünün göstəricisi ilə müqayisədə 25% çoxdur. Respublika üzrə pambıq yığımı bu il əvvəlki illərə nisbətən rekord həddə çataraq 294 min ton pambıq yığılmışdır.

Ümumilikdə 2019-cu ildə 436,4 milyon ABŞ dolları həcmində kənd təsərrüfatı məhsulları xaricə ixrac olunub. Kənd təsərrüfatı məhsullarının ixrac həcmi ötən ilin müvafiq dövrünə nəzərən 27,9% artıb. Gələn ilin dövlət büdcəsindən kənd təsərrüfatı tədbirləri üçün 447,4 milyon manat, baytarlıq tədbirləri üçün 35,4 milyon manat, meliorasiya, irriqasiya və suvarma sistemlərinin maliyyə təminatı üçün 426,0 milyon manat, kənd təsərrüfatı üzrə təcrübə, tətbiqi tədqiqatlar, digər müəssisə və tədbirlər üçün 12,2 milyon manat vəsait ayırması proqnozlaşdırılıb.

İslahatlar ili tarixə düşdü

Azərbaycan sənayesi

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Sənəcəmi ilə 2014-cü il ölkədə "Sənaye ili" elan edilmişdir. Ötən əsrin 70-80-ci illərindən başlayaraq Azərbaycanda geniş miqyaslı sənayeləşmə siyaseti həyata keçirilmiş, yüzlərlə sənaye müəssisəsi inşa edilmiş, bu sahədə güclü potensial yaradılmışdır.

Son on ilde Azərbaycan iqtisadiyyatının bütün sahələrində olduğu kimi, sənayenin inkişafında da böyük uğurlar qazanılmış, mehsul istehsalının həcmi 2,7 dəfə artmışdır. Bu müddət ərzində rəqabət qabiliyyətli müasir sənaye sahələrinin yaradılması, infrastruktur təminatının yaxşılaşdırılması istiqamətində çoxsaylı laiyihələr icra edilmiş, xeyli iş yerləri açılmış, ölkə sənayesi yeni inkişaf mərhələsinə qədəm qoymuşdur.

"Qlobal Rəqabət Qabiliyyəti İndeksi" hesabına əsasən, dünya ölkələrinin rəqabət qabiliyyətliliyi reytinqində Azərbaycan 39-cu yeri tutur və ardıcıl olaraq 5 ildir ki, MDB məkanında öz liderlik mövqeyini qoruyub saxlayır.

Cənab Prezidentin müvafiq Fərmanı ilə növbəti mərhələdə ölkəmizin dayanıqlı inkişaf istiqamətlərini müəyyən edən "Azərbaycan 2020: gələcəyə baxış" inkişaf Konsepsiyanı təsdiq edilmişdir. Konsepsiyanın əsas hədəflərindən biri qeyri-neft sektorunun, xüsusilə qeyri-neft sənayesinin inkişafı və adambəşəna düşən qeyri-neft ixracının artırılmasıdır. Azərbaycan sənayenin sürətli inkişafı üçün güclü potensiala və bu sahədə zəngin ənənələrə malikdir. Hələ 19-cu əsrin ikinci yarısında Bakıda neft istehsalının genişlənməsi yalnız neft sektorunun deyil, diger sahələrin də inkişafına imkan yaratmışdır. Ötən əsrin 70-80-ci illərində isə ümummilli lider Heydər Əliyevin müstəsnə xidmətləri sayesində ölkədə güclü sənaye potensialı formalasdırılmışdır. Həmin dövrde yaradılmış neft maşınqayırması kompleksi, dərin özüllər, məişət kondisionerləri, radio-quraşdırma, elektron-hesablama maşınları zavodları və digər iri müəssisələr nəinki respublikanın, hətta keçmiş SSRİ-nin bu sənaye məhsullarına olan tələbatının böyük his-

fabrikləri, İmisişli şeker, Masazır duz zavodları, Qəbelə və Xaçmazda konserv, Ağcabədiddə süd məhsulları, Oğuzda qarğıdalı emalı və qlükoza istehsalı müəssisələri, eləcə də energetika, maşınqayırma, qida, məşət cihazları, tikinti materialları və digər sahələrdə yüzlərlə müasir sənaye müəssisəsi istifadəyə verilmişdir.

Sənaye müəssisələri və bu sahədə fealiyyət göstərən fərdi sahibkarlar tərəfindən 2019-cu ilde 39 milyard manatlıq və ya 2018-ci ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 1,5 % çox sənaye məhsulu istehsal edilmişdir. Emal sektorunda ağacın emalı və ağadan məmulatların istehsalı 85,3 %, hazır metal məmulatlarının istehsalı 83,5 %, tütün məmulatlarının istehsalı 67,6 %, içkilerin istehsalı 39,5 %, elektron və optik məhsulların istehsalı 37,1 %, toxuculuq sənayesi məhsullarının istehsalı 37,0 %, maşın və avadanlıqların quraşdırılması və təmiri işləri 30,4 %, mebel istehsalı 29,5 %, kimya sənayesi məhsullarının istehsalı 26,5 %, kağız və karton istehsalı 24,6 %, poliqrafiya məhsullarının istehsalı 23,9 %, rezin və plastik kütlə məmulatlarının istehsalı 22,7 %, qida məhsullarının istehsalı 13,9 % artım qeydə alınmışdır.

İslahatlar

Azərbaycan Prezidentinin

bu prosesdən kənarda qala bilmərik. Ancaq onu da bildirməliyəm ki, bu, kampaniya xarakteri almamalıdır. Çünkü mənə məlumat gelir ki, bəziləri bunu kampaniyaya çevirmek isteyirlər və sınañmış, təcrübəli, bir qədər yaşlı insanlara qarşı bu kampaniyani təşkil etmek isteyirlər. Mən buna yol verməyəcəyəm. Mən bilirəm kim nəyə qadirdir, kimin hansı xidmətləri olub əvvəlki dövrde və bu gün. Ona görə Azərbaycanda təcrübə ilə gənclərin dinamizmi arasında vəhdət yaradılmalıdır. Bunun sintezi sayəsində biz gözəl nəticələrə çata bilərik".

Qarabağ Azərbaycandır!

2019-cu il Azərbaycan dövlətimiz, dövlət başçımız və vətəndaşımız üçün beynəlxalq nüfuz, eyni zamanda beynəlxalq və regional siyasi-diplomatik proseslərdə iştirak baxımından da uğurlu hesab etmək olar. Beynəlxalq tədbirlərdə Azərbaycan Prezidentinin nüfuzu, reytinqi və buna adekvat münasibet Azərbaycanın beynəlxalq nüfuzunu və yeri ni müyyən edir və möhkəmləndirir. Ölkə başçısının məntiqli, tətbiqi arqument və təklifləri beynəlxalq tribuna və böyük platformalarda ölkəmizə siyasi-iqtisadi, mənvi dividentlər getirmişdir.

Rusiya Federasiyasında "Valday" diskusiya klubunda bütün dünyanın elmi-siyasi ekspertlərinin diqqətinin yönəldiyi geniş platformdan Azərbaycan Prezidenti çox temkinli və çox qətiyyətli şəkildə məntiqi və elmi şəkildə Ermənistan rehbərliyinə cavab verməklə bir daha Azərbaycan dövlətinin, Azərbaycan cəmiyyətinin mövqeyini-sosial sifarişi bəyan etdi - Qarabağ Azərbaycandır!

Bu il Azərbaycanda keçirilən beynəlxalq tədbirlər, beynəlxalq idman yarışları, dünyada ən nüfuzlu turnirlər və Azərbaycanın iki böyük və hazırda mühüm təşkilatına sədrlik etməsi 2019-cu ilin uğurları sırasındadır. Amma bu uğurlar çox gərgin zəhmət, fealiyyət və hətta ömründən, həyatımızdan itirdiklərimiz, geride qalan, artıq elçatmadız olanların ustalıqla həyata keçirildiyi üçün cəmiyyətdə nəinki dəskomfort yaratmadı, əksinə cəmiyyətin böyük rəğbəti ilə qarşılındır.

Prezident kadr islahatlarını da çox ehtiyatla, nəzakətə və məntiqli şəkildə ifadə edərək bildirmişdir: "İndi Azərbaycanda gəncləşmə siyaseti aparılır. Bu, təbiidir, nəsillər dəyişir, yeni təfəkkürlü insanlar irəli çəkilir. Biz

Bu gün 31 Dekabr Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Günüdür. 1991-ci il dekabrın 16-da Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Ulu Öndər Heydər Əliyevin Sədrliyi ilə keçən iclasında 31 dekabrın dünya azərbaycanlılarının həmrəylik bayramı kimi qeyd olunması barədə qərar qəbul edilib. Ali Məclis bununla bağlı qanunvericilik aktının qəbul olunması üçün ölkə parlamentinə - Ali Sovetə müraciət ünvanlaşdır. Dekabrın 25-də Azərbaycan Respublikası Ali Sovetinin Milli Şurası müraciəti nəzərə alaraq, dekabrın 31-nin Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Günü elan olunması barədə qanun qəbul edib.

2001-ci il noyabrın 9-10-da Bakıda Dünya Azərbaycanlılarının I Qurultayı keçirilib. Qurultay soydaşlarımızın milli mənlik şüurunun güclənməsinə, müxtəlif ölkələrdə azərbaycanlı icmalarının müteşəkkiliyinin və fəaliyyətinin artmasına təsir göstərib. Bu, ölkənin ictimai-siyasi həyatında yeni bir hərəkat və dövlət siyasetinin yeni bir istiqaməti idi. Həmin qurultayda Ulu Öndərin böyük iftخارla söylədiyi "Mən hemişə fəxr etmişəm, bu gün də fəxr edirəm ki, mən azərbaycanlıyam!" kəlamı isə dillər əzbərinə çevrilib. Qurultaydan sonra Ümummilli Lider Heydər Əliyevin 2002-ci il 5 iyul tarixli Fərmanı ilə xaricdəki soydaşlarımızla əlaqələrin genişləndirilməsi və inkişaf etdirilməsi məqsədilə Xarici Ölkələrdə Yaşayan Azərbaycanlılarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin (hazırkı Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsi) yaradılması, həmin il dekabrın 27-də isə soydaşlarımızla bağlı dövlət siyaseti haqqında Qanunun qəbul edilməsi dünya azərbaycanlılarının milli birliliyi və təşkilatlanması prosesini daha da gücləndirib. Dünya azərbaycanlılarının milli birliliyinin ideoloqu, təbliğatçısı və təşkilatçısı olan Ulu Öndərimiz xarici dövlətlərə səfərləri zamanı programının zənginliyinə, iş gününün gərginliyinə baxmayaraq, həmin ölkələrdə yaşayan, fəaliyyət göstərən həmvətənlərimizlə görüşlərə də mütləq vaxt ayırır, onların problem və qayğıları ilə yaxından maraqlanır, daha six təşkilatlamaları üçün dəyərli tövsiyələr verirdi.

Yorulmaz fəaliyyəti ilə Dahi Öndər Heydər Əliyev siyasi fəlsəfəsinə, Onun liderlik məktəbinə söyklənən Prezident İlham Əliyev bu sahədəki xidmətlərini uğurla davam etdirir. Dövlətimizin başçısının "Dünya azərbaycanlılarının II qurultayının keçirilməsi haqqında" 2006-ci il 8 fevral tarixli Sərəncamına uyğun olaraq, həmin il martın 16-da Bakıda keçirilən növbəti mötəbər toplantı xaricdə yaşayan azərbaycanlıların diasporan lobbye çevrilməsi

31 Dekabr Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Günüdür

31 Dekabr Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Günüdür

İstiqamətində yeni addım olub, ölkəmizlə bağlı həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması işində əhəmiyyətli rol oynayıb.

2007-ci il martın 9-da Bakıda keçirilən Azərbaycan və Türk diaspor təşkilatları rəhbərlərinin birinci forumu isə bütün türkdilli xalqların həyatında mühüm hadisəyə çevrilib, Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin türk dünyasının birliyinə verdiyi əhəmiyyətin parlaq təzahürü kimi tarixə düşüb.

Diasporumuzun təşkilatlanması prosesi bu gün daha sürətlə gedir. Dünya Azərbaycanlılarının I qurultayında yaradılmış Əlaqələndirmə Şurasının 2008-ci il dekabrın 18-də Bakıda keçirilmiş icası, toplantıda "Dünya Azərbaycanlılarının Xartiyası"nın qəbulu birlik və müteşəkkiliyinin artması, tarixi Vətənə əlaqəlerinin möhkəmlənməsi, diaspor potensialının möhkəm amile çevrilməsini göstərməklə yanaşı, müstəqil Azərbaycanın bütün dünya azərbaycanlıları üçün cazibə mərkəzi olduğunu da bir daha təsdiqləyib.

Həmrəylik günü milli birlik, Azərbaycana məhəbbət, milli mənvi dəyərlərimizə hörmət, Vətənə bağılılıq hissələrini özündə təcəssüm etdirir. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev dünya azərbaycanlılarına ünvanlaşdırıcı təbrik məktubunda vurgulanır ki, ilk dəfə Ulu Öndər Heydər Əliyevin təşbbüsü ilə qeyd olunmuş bu tarixi gün xarici ölkələrdə məskun-

laşış yaşayan milyonlarla soydaşımızın azərbaycanlılıq məfkurəsi ətrafında sarsılmaz birliliyin ve Vətənə sədaqətinin rəmzi kimi hər il xalqımız tərefindən ruh yüksəkliyi ilə bayram edilir.

Bu gün ölkəmiz inkişaf etmiş və dünya ölkələri arasında böyük nüfuz qazanmış bir dövlətə çevrilmişdir. "Bu gün Azərbaycan dövləti müstəqil daxili və xarici siyaseti, artan beynəlxalq nüfuzu, iqtisadi, siyasi və hərbi güc ilə yeni inkişaf mərhələsinə qədəm qoymuşdur" deyən Cənab Prezident bir çox qlobal transmilli və regional layihələrin təşəbbüskarı və iştirakçısı olan ölkəmizin dünyanın enerji təhlükəsizliyinə sənballı töhfələr verməklə, regionda mühüm tranzit və logistika mərkəzinə çevrildiyini diqqətə çatdırır: "Zəngin təbii resurslarımız və iqtisadi potensialımız Azərbaycanın geostrateji mövqelərinin daha da güclənməsinə etibarlı zəmin yaradır və biz bu istiqamətdə aradılın siyasetimizi davam etdirəcəyik. Sosial-iqtisadi, siyasi-hüquqi sahələrdə və dövlət idarəetməsində heyata keçirilən sistemli islahatlar, milli müstəqillik ideallarına sadıq, müasir dünyagörüşlü gənclərimiz bu prosesə daha fəal celb edilmesi bizi inamlı qarşıya qoyduğumuz inkişaf strateyişasının hədəflərinə yaxınlaşdırmaqdadır. Uğurlu siyasetin nəticəsidir ki, ölkədə möhkəm ictimai-siyasi sabitlik və milli-mənvi həmrəylik təmin edilmiş, in-

sanlarımızın maddi rifahı əhəmiyyətli dərəcədə yaxşılaşmışdır".

Dövlət başçısı təbrikində bu il ərzində ölkəmiz üçün əlamətdar olan hadisələrə də nəzər salıb. Dahi Azərbaycan şairi İmadəddin Nəsiminin 650 illik yubileyi münasibətilə Azərbaycanda "Nəsimi İli"nin elan edilməsi ictimai-mədəni həyatımızın builkı əlamətdar səhifələrindən biridir. "Nəsimi İli" çərçivəsində ölkəmizdə və onun hüdudlarından kənarda keçirilmiş rəngarəng tədbirlər Azərbaycan mədəniyyətinin ümumbaşəri əhəmiyyətinin daha bir nümayişi olmuşdur.

Cənab Prezident Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin ədalətli həlli və ərazi bütövlüyüümüzün bərpasının taleyüklü bir vəzifə olaraq qarşıda durduğunu da bildirib: "Dövlətimizin iqtisadi-hərbi qüdrəti, beynəlxalq ələmdə getdikcə güclənən mövqelərimiz və fəal siyasi-diplomatik səylərimiz bu agrılı problemin Azərbaycanın milli məskunlaşdırılmışlığına uyğun həlli üçün səfərər edilmişdir. Son illər ordumuza cəbhədə qazandığı uğurlar da göstərir ki, əzəli və əbədi Azərbaycan torpağı Qarabağın düşmən tapdağından azad ediləcəyi və tarixi ədalətin zəfer calacağı gün uzaqda deyildir".

Bu gün ölkəmiz özünün yeni bir inkişaf dövrünü yaşayır. Dövlətimizin diaspor siyaseti, həmvətənlərimizin birlik və həmrəylinin möhkəmləndirilməsi, onla-

rın daha müteşəkkil formada təşkilatlanması prosesi özünün yeni mərhələsinə qədəm qoyub. Artıq dünya azərbaycanlıları yaşadıqları ölkələrin sosial-iqtisadi, ictimai-siyasi və mədəni həyatında daha fəal rol oynayır, respublikalı qarşılıqlı əlaqələrin genişlənməsinə böyük töhfə verir, Azərbaycan həqiqətlərinin dünya ictimaiyyətinə çatdırılmasında, zəngin mədəni irsimizin təbliğində, təcavüzkar erməni dairələrinin ideoloji təxribatlarının qarşısının alınmasında qətiyyət nümayiş etdirirlər. Onlar Azərbaycan dövlətinin dəstəyi sayesində qardaş və dost xalqların lobbi və diasporları ilə səmərəli əməkdaşlığın qurulması sahəsində təsirli tədbirlər həyata keçirirlər. "Ümidvarım ki, harada yaşamalarından asılı olmayıaraq, soydaşlarımız məskunlaşdırılmışları ölkələrin həyatına ineqrasiya ilə yanaşı, öz milli kimliyini, mənvi-əxlaqi dəyərlərini, tarixi Vətənə bağlılığı qoruyacaq, Azərbaycanın bu günü və aydın sabahı naminə əməl və əqidə birliyi, sarsılmaz həmrəylik nümayiş etdirəcəklər" deyən Azərbaycan Prezidenti bildirib ki, xarici ölkələrdəki çoxsaylı diaspor təşkilatlarının galəcəkdə də əzmkar iradə və yüksək vətənpərvərlikle bu amallar uğrunda çalışacağına, xalqımızın və dövlətimizin şərəflü adını daim uca tutacağına inanıram.

Zümrüd BAYRAMOVA

Iqtisadi inkişaf sosial müdafiənin gücləndirilməsinin əsas mənbəyidir

Eldə edilən nailiyyətlərin əsas səbəbi geniş islahatların aparılmasıdır ki, biz bunu qabaqcıl ölkələrin inkişaf tarixinə nəzər yetirdikdə də, aydın şəkildə müşahidə edirik. Məsələn, Asiya ölkələrinin timsalında bütün dünyə bunun əyani şahididir ki, Cənubi Koreya, Sinqapur, Malayziya kimi inkişafdan geri qalan ölkələr islahatlar sayəsində indi dönyanın inkişaf etmiş ölkələrinə çevrilib.

Dekabrin 23-də yerli jurnalistlərə Prezident İlham Əliyev ilin yekunları ilə bağlı verdiyi geniş müsahibəsində ölkədə həyata keçirilən islahatlar barədə danışarkən, "Bizim siyasetimiz konseptual karakter daşıyır və ardıcılıqla icra edilir" deyə bildirib. Ölkə başçısı, xüsusilə, diqqətə çatdırıb ki, son 16 il tarixinə geniş nəzər saldıqda, görmək olar ki, heç bir addım təsadüfi olmayıb və hər bir addımın arxasında çox böyük təhlil və böyük məqsədlər dayanır.

Təbii ki, məqsəd, ilk növbədə, milli məraqlar, dövlətçilik, vətəndaşların rahat yaşaması və sosial rifahdır. Ölkə başçısının çıxışından da, aydın şəkildə görünür ki, iqtisadi inkişaf və ölkə vətəndaşlarının sosial rifahına xidmət, ölkədə həyata keçirilən islahatların başlıca vəzifəsidir. İqtisadi və sosial sahədə əldə edilən uğurlar da, məhz bu islahatlarla, bilavasitə bağlıdır. Cari ildə ümumi iqtisadi artımın 2 faizdən, qeyri-neft iqtisadiyyatında artımın təqribən 3,5 faiz olması heç də təsadüfi deyil və heç şübhəsiz ki, bu müsbət dinamika ölkə başçısının apardığı islahatçı siyasetin məntiqi nəticəsidir. Qeyri-neft sənayesində artımın 14 faiz, kənd təsərrüfatında isə, iqtisadi artımın 7 faizdən çox olması daha da sevindirici haldır.

Cari ilin 11 ayının nəticələri belə artım dinamikasını təsdiq edir və bu dövrde ölkəmizin qeyri-neft ixracının, təqribən, 14-15 faiz artması çox böyük göstəricidir. Xarici borcun azalması da, diqqətdən yayına bilməz. Bu gün Azərbaycanın xarici borcu ümumi daxili məhsulun 17 faizini təşkil edir və bu, döryada 9-cu göstəricidir ki, həmin rəqəm digər ölkələrlə müqaisədə çox böyük uğurlardan xəbər verir. Hətta gələn il bu rəqəmin 16 faizə düşəcəyi də proqnozlaşdırılır. Nəzərə alsaq ki, ABŞ kimi superdövlətin borçlanması ümumi daxili məhsulla müqai-səyə də gəlməz, deməli, ölkə başçısının rəhbərliyi və siyasi iradəsi ilə aparılan islahatlar öz müsbət məntiqi nəticələrini artıq göstərir. Ölkənin valyuta ehtiyatları 50 milyard dollara çatıb ki, bu rəqəm xarici dövlət borcundan 5 dəfə artıqdır və bu rəqəm, həm də əldə olunan uğurları və nailiyyətləri isbatlaşdırır.

Büdcəyə daxil olan vəsaitlərin artması, heç də sıradan bir göstərici deyil və bu, iqtisadi

sadi artım deməkdir. İqtisadi sahədə əldə edilən uğurlar, iqtisadi artım da, öz növbəsində, bir sıra layihələrə imkanlar açır. Məsələn, iqtisadi sahədə əldə edilən uğurlar və iqtisadi artım əhalinin sosial rifahının yaxşılaşdırılmasına imkan yaradır. Maaşların, pensiyaların, sosial müavinətlərin və tələbələrin təqaüdlərinin artırılması bunun nəticəsində reallaşdırılır. Ümumiyyətlə, sosial sahədə olan bütün məsələlər, iqtisadi göstəricilər sayəsində, kompleks şəklində həll edilir. Məhz iqtisadi göstəricilər sayəsində müavinətlər orta hesabla 50 faiz və ya 2 dəfədən çox, minimum eməkhaqqı 2 dəfə, minimum pensiya isə, 70 faizdən çox artırılır.

Sosial cəhətdən daha həssas olan təbəqənin, yeni məcburi köçkünlərin, şəhid ailələrinin və müharibə əllilərinin problemlərinin həlli də dövlətin diqqət mərkəzində olub ki, bu məsələ də, iqtisadi imkanlar sayəsində reallaşdırılır. Bu barədə dövlət başçısı jurnalistlərə verdiyi müsahibədə də qeyd edib. Qeyd edilib ki, ötən il məcburi köçkünlərə 5 mindən çox ev və mənzil verilib. Təqribən, 25-30 min nəfər dövlətin yaratdığı bu imkan dan yararlanıb. Bununla yanaşı, 800-ə yaxın şəhid ailəsi və müharibə əllili evlərle temin edilib. Dövlət başçısının qeyd etdiyi kimi, dönyanın heç bir ölkəsində vətəndaşa belə yüksək qayğıının şahidi olmaq olmaz.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev ölkə vətəndaşlarının sosial problemlərinin daim dövlətin diqqət mərkəzində olduğunu və bunun prioritet hesab edildiyini dəfələrlə bəyan edib. Qeyd olunub ki, hətta böhranlı illərdə belə sosial sahəyə nəzərdə tutulan vəsait azaldılmayıb. Ölkə başçısı, iqtisadi islahatların sosial müdafiə ilə bərabər aparılmalı olduğunu nəzərə çatdırıb və xatırladıb ki, bu, siyasetimizin əsas qollarıdır.

Göründüyü kimi, dövlət siyasetində iqtisadi islahatların davam etməsi prioritet məsələ hesab olunur. Bu baxımdan, iqtisadi islahatların bundan sonra da vüsət alacağına zərre qədər şübhə yeri yoxdur. Çünkü bu vaxta qədər aparılan islahatlar özü-özüyündə yeni-yeni islahatlara zəmin yaradır və ölkə başçısının da siyasi iradəsi sayəsində bu prosesin davam edəcəyi günün reallığıdır. Bütün bunlarla yanaşı, Cənab Prezidentin də qeyd etdiyi kimi, iqtisadi islahatlarla və iqtisadi uğurlarla yanaşı, sosial müdafiə də gücləndirilecek. Qarşidan gələn illərdə Azərbaycan vətəndaşlarının rifah halının da-ha da yaxşılaşacağına hər bir vətəndaşın ümidi olduqca çoxdur. Çünkü dünyada davam edən böhranın fonunda ölkəmizin əldə etdiyi uğurlar, nailiyyətlər, iqtisadi yüksələş və sosial layihələr, ölkə vətəndaşlarının ümidiinin məntiqi əsası, iqtisadi inkişaf sosial müdafiənin gücləndirilməsinin əsas mənbəyidir.

Inam HACIYEV

DSX: Azərbaycan Respublikasının dövlət sərhədini pozan Pakistan və Əlcəzair vətəndaşları saxlanılıblar

Dövlət sərhədinin etibarlı mühafizəsinin təmin olunması və sərhədin pozulması hallarına qarşı mübarizə istiqamətində əməliyyat-qoşun tədbirləri davam edir. Dövlət Sərhəd Xidmetinin (DSX) mətbuat mərkəzində AZERTAC-a bildirilər ki, dekabrin 22-de Xidmetin Sərhəd Qoşunlarının "Göytəpə" sərhəd dəstəsinin xidməti ərazisində Bileşuvər rayonunun Ağalı kəndi yaxınlığında sərhəd zastavasının xidməti sahəsində İran İslam Respublikasından Azərbaycan Respublikası istiqamətində dövlət sərhədini pozan bir nəfər saxlanılıb. Sərhəd pozucusunun Bileşuvər rayonunun Zəhmətabad kəndi sakini Dadaşlı Pervin Ziyafət oğlu olması müəyyenləşib. İlkin aşırı dərəcə zamanı onun dekabrin 20-de dövlət sərhədini Azərbaycan-İran istiqamətində pozması müəyyən edilib.

Dekabrin 26-da DSX Sərhəd Qoşunlarının "Xudat" sərhəd dəstəsinin xidməti ərazisində Xaçmaz rayonunun Zeyxuroba kəndi yaxınlığında sərhəd zastavasının xidməti sahəsində Azərbaycan Respublikasından Rusiya Federasiyası istiqamətində dövlət sərhədini pozan bir nəfər şəxs saxlanılıb, sərhəd pozucusunun Pakistan vətəndaşı 1991-ci il təvəllüdüli Əli Yasif Pakistani olması müəyyən edilib.

Dekabrin 27-de Dövlət Sərhəd Xidmətinin Sərhəd Qoşunlarının "Zaqatala" sərhəd dəstəsinin xidməti ərazisində Balakən rayonunun Mazımcay kəndi yaxınlığında sərhəd zastavasının xidməti sahəsində Azərbaycan Respublikasından Gürcüstan istiqamətində dövlət sərhədini pozan 1 nəfər saxlanılıb. Sərhəd pozucusunun Əlcəzair vətəndaşı 1986-ci il təvəllüdüli Muhəmməd Şərif olması müəyyən edilmişdir. Qeyd olunan faktlar üzrə əməliyyat-istintaq tədbirləri davam etdirilir.

Bibiheybət yolu bu gün açılacaq

Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəylik günü və Yeni il bayramı öncəsi Bibiheybət yolunda hərəkətin bərpası nəzərdə tutulub. Azərbaycan Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyinin ictimaiyyətlə əlaqələr şöbəsində AZERTAC-a bildirilər ki, hazırda 2 hərəkət zolağı enində yolda hərəkətin bərpası üçün işlər aparılır, yol asfaltlanır. Asfalt-beton örtüyünün döşənməsinin dekabrin 30-da gələcək saatlarında yekunlaşdırılması, dekabrin 31-i səhər saatlarında yolda xətlənmə işlərinin aparılması və yol kənarına dəmir-beton təhlükəsizlik sədlərinin quraşdırılması nəzərdə tutulur. Dekabrin 31-i, günün ikinci yarısından isə yolda hərəkətin bərpası planlaşdırılır. Ərazidə geləcəkdə bu kimi hadisələrin baş verməməsi üçün tikinti-bərpa işləri davam etdirilir, svay əsaslı istinad divarları inşa olunur, yeni drenaj və yağış-kanalizasiya sistemi qurulur. İşlərin tam olaraq 2020-ci ilin birinci rübündə yekun vurulması nəzərdə tutulub.

Ovçuluq biletinin alınması üçün 545 nəfər "ASAN xidmət"ə müraciət edib

Ötən müddət ərzində 5 sayılı "ASAN xidmət" mərkəzi vasitəsilə ovçuluq biletinin alınması üçün 545 müraciət olunub. Bunnardan 294 müraciət ovçuluq biletinin istifadə müddətinin artırılması, 251 müraciət isə ovçuluq biletinin alınması üçün imtahanında iştirak etmək məqsədi daşıyb. AZERTAC xəbər verir ki, bu barədə Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin mətbuat xidmətinin rəhbəri iradə İbrahimova dekabrin 30-da keçirilən mətbuat konfransında məlumat verib. Mətbuat katibinin sözlerinə görə, Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi tərefindən göstərilən bir sıra xidmətlər, o cümlədən ovçuluq biletinin alınması, dəyişdirilən bu ilin sentyabr ayından başlayaraq "ASAN xidmət" vasitəsilə həyata keçirilir. Bununla vətəndaş müraciətlərinin da-ha operativ və asan şəkildə həll edilməsinə, şəffaflığın artırılmasına, göstərilən xidmətlərin təkmilləşdirilməsinə və vətəndaş məmənunluğunun təmin edilməsinə nail olunur.

Bayram günlərində Əmlak Xidmətləri Məkanında qeyri-iş günü olacaq

Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəylik Günü və Yeni il bayramı ilə əlaqədar dekabrin 31-dən yanvarın 5-dək Əmlak Xidmətləri Məkanında qeyri-iş günü olacaq. Əmlak Məsələləri Dövlət Komitəsindən (ƏMDK) AZERTAC-a bildirilər ki, yanvarın 6-dan etibarən isə vətəndaşlar Əmlak Xidmətləri Məkanına müraciət etməklə müvafiq xidmətlərdən yararlanı bilərlər.

Bakı Beynəlxalq Avtovağzalında 3 gündə 38 minədək sənişin daşınib

Bakı Beynəlxalq Avtovağzal Kompleksində (BBAK) dekabrin 27-si, 28-i və 29-da ümumilikdə 37 min 800 sənişin şəhərlərə və beynəlxalq istiqamətlərə səfər edib. BBAK-dan AZERTAC-a bildirilər ki, bu dəqiqliklərə olan statistikaya əsasən, bu gün 6 min 500 sənişin avtovağzaldan yola salınıb. Xatırladaq ki, BBAK yanvarın 5-dək gücləndirilmiş iş rejimində çalışacaq. Sənişinlər sorğu və ya şikayətlərlə bağlı (012) 406-01-58/59 nömrəli "Məlumat Mərkəzi"nə zəng edə və ya Bakı Beynəlxalq Avtovağzal Kompleksinin "Facebook" sehifəsinə müraciət edə bilərlər.

Yaşadığımız 2019-cu il iyirmi birinci yüzülliyin təqvimində tarixə qovuşdu. Dünyanın müxtəlif xalqları üçün ənənəvi bayrama çevirildiyi kimi, Azərbaycanda da insanların məşəti-nə daxil olan Yeni il yeni təqvimdir. Mənbələrə əsaslanıb vurğulayaq ki, bu bayramı ilk dəfə qədim ənlilər qeyd edib, amma bəzi mənbələrdə qədim germanların adı ilə bağlayırlar. Hansı ölkənin adı ilə bağlı olmasından asılı olmayaraq, artıq tarixin müxtəlif dönenmlərində bu bayram dünya xalqlarının bayramına çevirildi. Hər bir ölkə özünəməxsus bir tərzdə Yeni ili qarşılıyor. Bu bayramın yaranmasının 25 əsrən artıq tarixi var. İlin dəyişməsi ni bayram etmək adəti ilk dəfə Qədim Mesopotamiyada yaranıb. Eramızdan əvvəl IV minilliyyin sonunda Şumer, Babilistan, Assuriya kimi bu günümüze qədər gəlib çatan mədəni irsiylə hələ də bizi heyrləndirən mədəniyyət mərkəzləri burada təşəkkül tapıb. Tarixçi alimlərin fikrin cə, məhz həmin dövrdə burada Yeni ilin gəlişi ilk dəfə bayram edilib. Martin axırında Dəclə və Fərat çaylarında suyun səviyyəsi artanda, əkin-biçin işləri başlayarmış. İnsanlar yeni ilin gəlini də elə o zaman qeyd etmişlər. 12 gün ərzində təntənəli mərasimlər davam edərmiş. Babilstan əsirliyində olan yəhudilər Yeni il bayramı ənənəsini babillərdən öyrənərək, sonradan onu yunanlara ötürüb'lər. Yunanlar vasitəsilə isə bu ənənə Qəribi Avropaya yayılıb.

Başqa bir mənbəyə görə, Qədim Şərqdə hələ İran dövlətinin yenice yaranmağa başladığı dövrde iranlıların artıq təqvimləri var olmuş. Onlar bilirmişlər ki, ilin bir günü var ki, həmin gün ən qısa gündüz ən uzun gecəylə növbələşir. Və bu gündən sonra heyatvericisi Günəş səmada get-gedə daha çox bərəq vurur, təbiət oyanmağa başlayır və həyat cansızıcı qış - yeni ölüm üzərində qəlebə çalır. Qədim hindlilər və farslar müasir təqvimlə dekabrın 22-nə təsadüf edən həmin günü "Günəş qapısı" adlandırmışlar. Sonraları həmin gün Günəş Tanrısi Mitranın doğum günü kimi qeyd edilməye başlayır.

Əsrlər keçdi. Roma dövləti rəsmi olaraq xristian dövləti kimi tənindı. Və məlum oldu ki, İsa peygəmbərin doğum günü də elə dekabrin son günlərinə təsadüf edir. Beləcə, bu bayram həm yeni ilin gəlini, həm həyatın ölüm üzərində qəlebəsini, həm də Milad gününü özündə birləşdirmiş oldu.

Yeni il bayramını al-əlvən, bəlli-bəzəkli şam ağacısız təsəvvür etmək qeyri-mümkündür. Əlbette, bu şam ağacı təbii kükñar ağacından olsa və yarpaqları etir saçsa, daha gözəl olardı. Amma təbiəti qorumaq xatirinə süni şam ağacları ilə də keçirmək olar. Bəs Yeni il bayramında yolka bezəmeyin mənası nədir? Çoxları şam ağacları bəzəmək ənənəsini də xristian dinin ilə əlaqələndirir. Əslində isə, həyat rəmzi olan şam ağacının bəzənməsi tarixi xristianlıqdan əvvəl başlayıb və hansısa bir dirlə bağlı deyil. Hələ miladdan çox-çox əvvəl qədim Misirin sakinləri dekabrin ən qısa günlərində yaşıł palma ağaclarını evlərinə gətirirdilər. Bu, həyatın ölüm üzərində qəlebəsinin rəmzi idi. Romalılar isə əkin allahının şərəfinə evlərini yarpaqlarla bəzəyirdilər. Druidlər palid budalarına qızıl almalar asib qış bayramını qeyd edirdilər. Orta əsrlərdə qırmızı almalarla bəzədilmiş həmşəyasil ağaclar dekabrın 25-də qeyd edilən Adəm və Həvvə bayramının rəmzi idi.

Yeni ilin şam ağacı haqqında ilk yazılı məlumat XVI əsrə təsadüf edir. Həmin mənbələrə görə, o vaxt alman şəhəri olan Strasburqda Yeni il gecəsi həm kasıb, həm də adlı-sanlı zadəgan ailələrində kükñar ağacları rəngli kağızlar, meyvələr və şirniyyatla bəzədilmiş. Vaxt keçdikcə bu adət bütün Avropaya yayılır. Yeni dünyaya, Amerikaya yolkanı, burada meskunlaşan almanlar getiriblər. 1851-ci ilde burada ilk dəfə təntənəli şəkilde yolka fənərlərinin yandırılması mərasimi keçirilib. O vaxtdan hər il Yeni il bayramında Ağ Evin karşısındı bu mərasim keçirilir.

Beləcə, şam ağacı bütün dünyada məşhurlaşıb.

Dünyanın hər yerində bütün insanlar Yeni ili eyni ümidi lət, xoş möcüzələr, yeni uğurlar, xoşbəxtlik arzusuyla gözləsələr də, bayramı hər öz adət-ənənəsinə uyğun qarşılıyır. Avropa ölkəsi olan Fransada Şaxta Baba Per Noel -yeni Noel ata adlanır. O, Yeni il gecəsi gəlir və evin balaca sakinlərinin başına hədiyyələr qoyur. Büyüklərse, bayram günü da-ha çox yeyib-içməyi sevirler. Fransanın şərab ölkəsi olduğunu nəzərealsaq, veziyəti təsəvvür etmək olar. Bu ölkədə bayramın ən məraqlı tərəfi hədiyyələrdir. Amma burada bir qədər diqqətlə olmaq lazımdır. Hər hədiyyəni her adama vermək olmaz. Məsələn, bu bayramda qadının öz ərindən başqa kimdənə hədiyyə olaraq, etir qəbul etməsi yaxşı hal hesab olunur.

Yeni il, həmçinin, Azərbaycanda da qeyd olunur. Şənliklər keçirilir, uşaqlar Şaxta Baba ilə Qar Qızın yolunu gözləyir. Əslində, yeni il təqvimin yenilənməsinə görə qeyd olunur. Əger elə olsayıdı, tədbirlər keçirilmez, şam ağacları bəzədilməzdi.

Yeni ildə İsvəçrəde insanlar bir-birinə şam hədiyyə edirlər ki, bu da, dostluğun və sevincin rəmziidir. Bayram axşamı isə ailə başçısı - ata zibil atmaq bəhanəsilə evdən çıxır və Yul Tomten (Şaxta

ildə ailə ocağı daha gur yansın.

Yeni ildə İslandyada kiçiklər öz valideynlərini xeyli təccübəldirirlər. Bu balaca çoxbilmislər Şaxta Babanın onlara göz qoymasından ehtiyatlanaraq, ay boyu özlərini yaxşı aparır, dəcəllik etmir. Əks halda bayram gecəsi sobanın yanına qoyduqları çəkmələrin içində kartof və ya bir parça kömür tapa bilərlər.

Almanlar Yeni il gecəsi saat 12-ni vurarkən, ovuclarında metal pul sixaraq tullanırlar. İnanırlar ki, bunu etsələr, yeni il dəhəkətli olacaq.

İspaniyada bayram günü hamı şəhərin merkezi meydana aksır.

gonaqlara paylanır. Yeni ili mütləq təzə paltar və ayaqqabıda qarşılıyırlar ki, gələn il də həmişə təzə paltar və ayaqqabı almaq imkanı olsun. Yeni il qabağı hamı çalışır ki, bütün borcları qaytarın, küsüllülər barışın. Evdə sınmış qab-qacağı atır, pəncərə və güzgülər parıldayan qədər silinir. Müxtəlif karnavallar, ballar təşkil olunur, hamı səhərə kimi rəqs edir.

Yeni il dünyanın müxtəlif qitələrdə qeyd olunur. Məsələn Braziliyada Yeni il toplardan atılan atəşlərle qarşılıdır. Atəş səsi eşidən, hamı bir-birini qucaqlayıb öpməyə başlayır. İnanırlar ki, həmin an sənə əziz olan birini öpməyə

Üzüm yeməye. Həm də kütləvi şəkildə. Hər kəs müyyəyen vaxt ərzində 12 salxım üzüm yeməlidir. Bayram axşamı küçələrdə müxtəlif tələlər qurulur. Bu, onun üçündür ki, pis qüvvələr köhnə ilə ilisib qalsın.

Avstriyada hələ qədimlərdən Yeni il bayramının xeyrəxah obrazları bacatəmizləyən və donuzdur. Bu, əlbette, sonuncunun bayram süfrəsində həzm-rabedən keçirilməsinə mane olmur. Yeni il Avstriyada çox şən keçir, insanlar yeni il gecəsini küçələrdə şənlənməklə və karnavallarla keçirirlər.

Yeni il Rusiyada ən çox sevilən bayramdır. Uşaqlar yeni ildən hədiyyələr, böyükər isə səadət və xoşbəxtlik gözləyir. Bu ənənənin əsası 300 il bundan əvvəl, Birinci Pyotr emri ilə qoyulub. Əmrədə, həmçinin, ağaç bezəmek də öz əksini tapıb. Məhz kükñar ağacı 19-cu əsrin axırlarında dəbe mindi.

Yeni il gecəsi süfrəyə mütləq müxtəlif yemeklər - salatlar, içkilər, piroqlar qoyulur. İnanca görə, süfrə nə qədər dolu və gözəl olarsa, qarşısından gələn il də elə olacaq. Süfrənin ortasına mütləq odda qızardılmış donuz balası qoyulur. Çünkü donuz ruslarda bolluq və var-dövlət simvolu kimi tanınır. Süfrəyə qış etidən heç nə qoyulmur, hesab edilir ki, evdən xoşbəxtlik uça bilər. Xəmirdən müxtəlif heyvan fiqurları bişirilir, gələn

imkan tapsan, il xoşbəxtlik içinde keçəcək. Yaponiyada isə bayram günü Budda məbədlərindəki bürcünc zənglər 108 dəfə çalınır. Bu rəqəm təsadüfi seçilməyib. Yaponlar hesab edirlər ki, hər bir zərbə insan həyatını məhv etməyə qadir olan 108 zıyanlı ehtirasdan birini qovur. Bununla da, gündoğar ölkənin sakinləri Yeni il təmiz ruhla qarşılıyırlar.

Cində də bayram günü böyük səs-küy və atəsfəsanlıqla keçir. Bununla, çinlilər Yeni ilin gəlinin mane olan şər qüvvələri qovduqlarını düşünlərlər. Ən qəribə bayram hədiyyələrini isə eskimoslар bir-birinə bağışlayırlar. Bu, morjuların və ağ ayılarının buzdan yonulmuş fiqurlarıdır. Qrenlandiyadakı hava şəraitli bu hədiyyələri uzun müddət saxlamağa imkan verir.

Hər bir ölkə özünəməxsus ab-hava ilə yeni ili qarşılıyır. Hər yeni il gələcəyə açılan yoldur. Bayram özü ilə yeni arzular, yeni ümidi gətirir. Qoy 2020-ci il hər bir insanın həyatında ən uğurlu illərdən biri olsun. Bütün insanları, xüsusilə də, dünya azərbaycanlılarını bayram münasibəti ilə təbrik edir, səmamızın açıq, ölkəmizin ruzili-bərəkəli, emin-amanlıq şəraitdə olmasını arzulayıraq. Yeni iliniz - 2020-ci iliniz mübarək!

Nəzakət ƏLƏDDİNQIZI

Erməni politoloqu Paşinyandan niyə iyrənir?

Sergey Kurqinyan: “Paşinyan erməni xalqının faciəsidir, Paşinyan əhəmiyyətsiz bir adamdır və Ermənistən üçün olduqca zərərlidir”

Ermənistanda anti-Paşinyanın dalğasının artması ilə yanaşı, həmin dalğanın, artıq uzun müddətdir ki, bu ölkənin müttəfiqi hesab edilən Rusiyada da coşması faktı, necə deyərlər, ortadadır. Daha dəqiq desək, bunun əsas səbəblərdən biri və birincisi erməni baş nazirin istər müxalifətdə olduğu dövrlərdə anti-Rusiya siyasetini elan etməsi, istərsə də hakimiyətə yiyələnməsindən sonra Kreml qıcıqlanıran siyaset aparmasıdır. Əbəs deyil ki, Nikol dəfələrlə Rusyanın çətiri altında baş tutan müxtəlif tədbirlərdə ölkə rəhbəri kimi deyil, oyunçak kimi ələ salınıb, ümumiyyətlə, ciddi siyasi fiqur olaraq qəbul olunmayıb. Bütün bunlar öz yerində...

Bu məsələdə daha bir amil ondan ibarətdir ki, artıq rəsmi Moskvadan məsləhətləşdiyi politoloqlar ard-arda Nikol Paşinyana qarşı hücumlara start veriblər və bütün burlardan, belə nəticə hasil etmək mümkünündür ki, artıq Kremlin dəhlizlərində onun qələmi qırılıb. Buna misal olaraq, erməni mənşəli rusiyalı politoloq Sergey Kurqinyanın erməni xalqını Nikol Paşinyanı devirməyə çağırış etməsinin göstərmək olar. O, bu çağırışını belə əsaslandırb ki, əgər Nikol kürsüsündən atılmışa, Dağılıq Qarabağ itiriləcək. Söz yox ki, Kurqinyanın belə bir fikirle çıxış etməsinin əsasında müəyyən təlimatlar da dayanıb və Kremlin əsas məqsədinin erməni baş nazırı devirməkdən ibarətdir. Ona görə də, Kurqinyana belə tapşırıq verilib ki, o, həssas məsələ olan Qarabağ ətrafında siyasi mülahizələr yürütsün və bununla erməni ictimai rəyini Paşinyana qarşı qaldırsın. “Mənim üçün Paşinyan erməni xalqının faciəsidir, mənim fikrimcə, Paşinyan əhəmiyyətsiz bir adamdır və Ermənistən üçün olduqca zərərlidir. Erməni xalqının onu necə seçəməsi mənim üçün dərin bir sirdir”, deyən erməni mənşəli rusiyalı politoloq çıxışını bu cür davam edib ki, Paşinyan boşluqdur, amma onu seçiblər: “Mənim üçün Paşinyan elə iyrəndir ki... Ancaq bu, mənim fikrimdir. Onun taleyi Ermənistən vətəndaşları həll etməlidirlər”.

“Ermənistən fantastik bir variantda NATO-ya üzv olarsa, görüləcək ilk iş Qarabağın Azərbaycana qaytarılması olacaq”

Beləliklə, Ermənistən anti-Rusya ab-havasının dəyişdirilməsi, vacibliyini öne sürən Kurqinyan bu ölkənin Rusiya ilə bir yerde olmaqdan başqa çərəsini olmadığını da deyib və belə bir sual ünvanlayıb: “Ermənistən kime ümidi edir? Amerikaya? 1980-ci illərin sonlarına olan bu ümidi hələ də yaşayır?” Bu, dəhşətli - erməni xalqı üçün dərin dağıcı və Qarabağ üçün təmamilə ölümcül bir ümidi. Əger bütün baş verənlərin yekununda Ermənistən fantastik bir variantda NATO-ya üzv olarsa, görüləcək ilk iş Qarabağın Azərbaycana qaytarılması olacaq. Çünkü Azərbaycan da NATO-ya üzv olacaq, ona görə ki, Zaqqafqaziya heç kime hissə-hissə lazım deyil. Ermənistən mövcud ola biləcəyi yeganə yer Rusiya imperiya meydandır”.

S.Kurqinyan bir daha Nikol Paşinyanın mütləq devrilmesi vacibliyini, həm də belə izah edib ki, əslində, qıymam, üşyan və inqilaba da ehtiyac yoxdur. Sadəcə, erməni xalqının yeganə vəzifəsi Paşinyanın konstitusiya yolu ilə devirmək və Ermənistən ermənilərin milli maraqlarına cavab verən düzgün yola qaytarmaqdır. “Ermənistən rusiyayönlükdən başqa kursu yoxdur. Belə bir seçim erməni xalqının özünü qoruması və harasa hərəket etməsi üçün həyatı əhəmiyyət daşıyır. Ancaq

bu, Qarabağ üçün min qat daha vacibdir, hansı ki, Paşinyançılığın ilk qurbanı olacaq...”

“Ya erməni xalqı ağlını başına yiğacaq və Paşinyan erməni siyasetçisi kimi mövcud olmayacaq, ya da o, ağlını başına yiğmayacaq”

Yeri gəlmışkən, daha bir maraqlı fakt budur ki, erməni siyasi analitiki, bir müddət əvvəl, 1988-ci il Sumqayıt hadisəleri ilə bağlı hay-küülü bəyanatla çıxış edərkən, sumqayıtlı ermənilərin azərbaycanlılar tərəfindən qətlə yetirilmədiyi bildirmişdi. O, belə bir çıxış edərək demişdi ki, erməniləri SSRİ rəhbərliyinin göstərişi ile xarici ölkələrdən getirilmiş muzdlular öldürüb. Kurqinyan, hetə SSRİ-nin dağılmasında da əsas günahkarın Ermənistən olduğunu iddia edib. Rusiyali erməni politoloq həm də hesab edib ki, erməni xalqı sabiq preşident Robert Koçaryana görə mübarizəyə qalxmalıdır. Belə ki, onun həbsxanada saxlanılması faktı Rusiyaya oxunan meydandır və Rusiya gec, ya da tez, buna görə Ermənistəni əzəcək. Eyni zamanda, Koçaryanın azadlığa buraxılması üçün müraciət imzalanması mənasızlıqdır: “Robert Koçaryan həbsxanaya şüurlu şəkilde getdi, Ermənistəna ora girmək üçün gəldi. O, Paşinyan rejiminin qurbanı deyil, erməni siyasetinin subyektidir. Özünün insan kimi seçimini, hansı ki, mən sonsuz hörmət edirəm, etmiş subyekti”.

O, vurğulayıb ki, buna görə, Koçaryanın əfv olunmasından və ya cəzasının yüngülləşdirilməsindən səhbət gedə biləməz, bù, məsələnin yanlış qoymuşudur: “Söhbət başqa şeydən gedə bilər: ya erməni xalqı ağlını başına yiğacaq və Paşinyan erməni siyasetçisi kimi mövcud olmayacaq, ya da o, ağlını başına yiğmayacaq”.

Rövşən RƏSULOV

Ermənistən bütün regionu təhdid edən destruktiv siyaseti Moskvani qane edə bilməz

Prezident İlham Əliyev “Rossiya-24” telekanalına müsahibə zamanı bir sıra müümət məsələlərə toxundu, xüsusilə Dağılıq Qarabağ məsəlesi ilə bağlı Ermənistənə dəha bir mesaj verdi.

Bunu Trend-e politoloq Ceyhun Əhmədli deyib. Politoloq bildirib ki, Dağılıq Qarabağ münaqişəsinin yalnız Azərbaycanın ərazi bütövlüyü çərçivəsində hell oluna bilecəyini vurğulamaqla düşmən ölkəyə növbəti dəfə mesaj verdi:

“Qarabağ danışıqları baxımdan 2019-cu ili ugursuz il kimi dəyərləndirməyimizə baxmayaq, hesab edirəm ki, cənab Prezidentin Ermənistən rəhbərliyinə ünvanlaşdırığı son mesajlar nikbinlik üçün müəyyən əsaslar verir. Hər halda ölkəmiz işğal faktı ilə heç vaxt barişmayacaq. Müsahibədə ifade olunan bəzi fikirlər bir daha təsdiq etdi ki, Azərbaycan düşmənə qarşı “hücum diplomatiyası”nı daha da genişləndirmək niyyətindədir. Bu xüsusda, Ermənistənə faşizmin qəhrəmanlaşdırılmasının ifşası xüsusü olaraq diqqəti cəlb edir. İndiki məqamda Rusiya ictimai və siyasi dairələrinin bu mövzuda məlumatlandırılması çox vacibdir”.

Siyasi ekspertin sözlərinə görə, Prezident İlham Əliyevin “Rossiya-24” telekanalına verdiyi müsahibə Rusiya-Azərbaycan münasibətlərinin cari il üzrə yekun dəyərləndirilməsi kimi başa düşüle bilər:

“Dövlətimizin başçısı iki ölkə arasında mövcud olan strateji tərəfdəşliq münasibətlərinin daha da dərinləşməsinə imkan yaradacaq layihələrdən bəhs etdi. Tam əminliklə deye bilərik ki, bu gün Rusiya-Azərbaycan münasibətləri Cənubi Qafqazdaq geosiyasi dinamika əhəmiyyətli təsir göstərib. Həm Ermənistəndəki həkimiyət dəyişikliyindən sonra yaranmış qeyri-müəyyən vəziyyət, həm də Gürcüstanda cərəyan edən son hadisələr Moskvaya ilə Bakını siyasi həmrəyliyə sövq etməkdədir.

Nəzərə almaq lazımdır ki, Ermənistən bütün regionu təhdid edən destruktiv siyaseti Moskvani da qane edə bilməz, cənub Qafqazda sabitliyin təmini ən az bizim qədər Rusiya üçün də əhəmiyyətlidir. O baxımdan, Rusiya-Azərbaycan münasibətlərinin artan dinamikasını regional geosiyasi şəraitdən qaynaqlanlığını da ifadə etmək olar”.

UNICEF: Bu il dünyada uşaqlara qarşı zorakılıq halları daha da artıb

UNICEF-in araşdırması göstərir ki, 2019-cu ildə dünyada uşaqlara qarşı zorakılıq halları artıb. Bu barədə məlumat UNICEF-in 2019-cu il üçün hesabatında öz əksini təpi. Hesabatda son on il “uşaq ölümürinin çox olduğu dövr” kimi qiymətləndirilib. Suriya, Mərkəzi Afrika və konfliktlerin baş verdiyi digər ərazilərin statistikası aparılıb. Müəyyənləşdirilib ki, son on il dərəcələrə müqayisədə dünyada uşaqlara qarşı zorakılıq halları daha da artıb. Belə ki, yuxarıda qeyd olunan dövrde tekce mühərbiyələrin baş verdiyi ərazilərdə uşaqlara qarşı ağır zorakılığın baş verme si hallarının sayı 170 mini keçib. Əger tekce 2018-ci ildə BMT təşkilatın hesablaşmalarına görə konflikt ərazilərində ölü və yaralanan uşaqların sayı on iki mindən artıq olubsa və bu göstərici 2019-cu ilin ilk yarısında daha da artaraq on mini ötüb.

Narkotik vasitələrin ölkəyə gətirilməsi cəhdinin qarşısı alınıb

Narkotik vasitələrin ölkəyə qanunsuz yolla gətirilməsi cəhdinin qarşısı alınıb. Dövlət Gömrük Komitəsinin Mətbuat və İctimaiyyətə Əlaqələr idarəesindən AZERTAC-a bildirilib ki, Cənub Ərazi Baş Gömrük idarəesinin Əməliyyat və Təhqiqat idarəesinin Abşeron yarımadasında havanın dəyişkən buludlu olacağı, arabir tutulacağı, bəzi yerlərdə yağış yaşaçağı, gündüz kəsiləcəyi gözlənilir. Səhər saatlarında duman olacaq. Şimal küləyi əsəcək. Havanın temperaturu Abşeron yarımadasında gecə 5-8°, gündüz 10-14° isti, Bakıda gecə 6-8°, gündüz 10-12° isti olacaq. Atmosfer təzyiqi normadan yüksək - 768 millimetr cıvə sütunundan 763 millimetr cıvə sütununa enəcək, nisbi rütubət 70-80 faiz təşkil edəcək. Azərbaycanın rayonlarında hava əsasən yaqmursuz keçəcək. Lakin gecə və səhər bezi şərqi rayonlarında yağış yaşaçağı ehtimalı var. Ayrı-ayrı yerlərdə duman olacaq. Şərqi küləyi əsəcək. Havanın temperaturunun gecə 2-7°, gündüz 9-14° isti, dağlıarda gecə 0-5° şaxta, gündüz 2-7° isti olacağı ehtimal edilir. Sinoptiklərin tibbi-meteoroloji proqnozuna görə, dekabrın 31-də Abşeron yarımadasında meteoroloji amillərin zəif və mülayim tərəddüdü gözlənilir ki, bu da meteoəhəssas insanların üçün əsasən əlverişlidir.

İlin son gündündə ölkə ərazisində 14 dərəcə isti olacaq

Azərbaycanda dekabrın 31-nə gözlənilən hava proqnozu açıqlanıb. Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin Milli Hidrometeoroloji Departamentindən AZERTAC-a verilən məlumatə görə, Bakıda və Abşeron yarımadasında havanın dəyişkən buludlu olacağı, arabir tutulacağı, bəzi yerlərdə yağış yaşaçağı, gündüz kəsiləcəyi gözlənilir. Səhər saatlarında duman olacaq. Şimal küləyi əsəcək. Havanın temperaturu Abşeron yarımadasında gecə 5-8°, gündüz 10-14° isti, Bakıda gecə 6-8°, gündüz 10-12° isti olacaq. Atmosfer təzyiqi normadan yüksək - 768 millimetr cıvə sütunundan 763 millimetr cıvə sütununa enəcək, nisbi rütubət 70-80 faiz təşkil edəcək. Azərbaycanın rayonlarında hava əsasən yaqmursuz keçəcək. Lakin gecə və səhər bezi şərqi rayonlarında yağış yaşaçağı ehtimalı var. Ayrı-ayrı yerlərdə duman olacaq. Şərqi küləyi əsəcək. Havanın temperaturunun gecə 2-7°, gündüz 9-14° isti, dağlıarda gecə 0-5° şaxta, gündüz 2-7° isti olacağı ehtimal edilir. Sinoptiklərin tibbi-meteoroloji proqnozuna görə, dekabrın 31-də Abşeron yarımadasında meteoroloji amillərin zəif və mülayim tərəddüdü gözlənilir ki, bu da meteoəhəssas insanların üçün əsasən əlverişlidir.

31 dekabr 2019-cu il

2019-cu il Müsavat partiyasının adına siyasi mühacir ifşası kimi yazıldı

Siyasi ekspert Arif Hacılı "moşennik" adlandırdı

Siyyasi müxalifətin, xüsusi-sələ, radikal müxalifətin yola saldığımız ildə gözlemləndən yaşadığı daha bir olay, yəni ifşası mühacir biznesi ilə bağlı oldu. Daha əvvəllər AXCP-nin sədri Əli Kərimli bu məsələdə ifşa olunurdusa, bu dəfə Müsavat rəhbərliyi, baş-qan A.Hacılı ifşaya məruz qaldı. Coxsayı faktlar, hələ ötən illərdə də, ortaya qoyulurdusa, Almaniyada baş verən malum olay - Müsavatın Avropadakı təşkilatı sayılan Müsavat AKM-in təmsilçilərinin alman polisi tərəfindən saxlanılmaları, artıq bütün kartları açığa çıxmış oldu. Bu arada siyasi ekspert Həmid Abdullayevin sözügedən məsələyə münasibəti də diqqətdən yayınmadı...

Arif Hacılı Frankfurtda saxta "siyasi mühacir" statusu almaq istəyən şəxslərə 72 ədəd Müsavat "diplom"u da satıbmış!

Bələ ki, Müsavat başqanı Arif Hacılı "moşennik" adlandıran ekspert, əlavə edib ki, A.Hacılı dəfələrlə Almaniyaya səfərlər edərək, bu biznesin təkmilləşdirilməsində, necə deyərlər, tövsiyə və tapşırıqlarını verib. Hacılının Frankfurt saferinin pərdəxərəsi, məqamları barədə danışan H.Abdullayevə görə, A.Hacılının Almaniya səfəri ilə bağlı bir sıra sabiq müsavatçıların onun "biznes layihəsinə" ifşa eden faktlarla bir-birindən maraqlı məlumatlar səsləndirmişdilər: "Məsələn, bəlli olmuşdu ki, A.Hacılı Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin 100 illiyi ilə bağlı tədbirlərə

qatılmaq üçün, daha doğru desək, bu tarixi faktdan sui-istifadə edərək, qazanc əldə etmək məqsədilə Frankfurt şəhərinə sefər etdi. Məhz keçmiş müsavatçılar da bu fikirdə idilər ki, A.Hacılının Almaniyaya getməsində məqsəd heç də tarixi AXCP-nin yubiley tədbiri olmayıb. Bəlli olub ki, Müsavat başqanı ölkədən gedərkən, özü ilə Avropana saxta "siyasi mühacir" statusu almaq istəyən şəxslərə satmaq niyyəti ilə 72 ədəd Müsavat "diplom"u da aparıbmış. Nəticədə, siyasi partiyasının maraqlarını bir kənara ataraq, bazar maraqlarını güdən və Müsavat adından saxta diplom alverini reallaşdırın Hacılı 72 ədəd diplomun hərəsini 500 avroya sataraq, ümumilikdə, şəxsi büdcəsinə 36 min avro əlavə etmiş olub. Nəzərə alsaq ki, həmin diplomlar sadə karton kağızdan hazırlanıb və onların hazırlanma xərcləri, ümumilikdə, maksimum 100 AZN-dən artıq da deyil, bu zaman rəqəmlər arasında fərqləri sade gözlə də görmək mümkündür.

Razim Əmiraslanlı, Gülağa Aslanlı, Səxavət Soltanlı, Nüşabə Sadıxlı - Müsavatın siyasi mühacir alverçiləri!

H.Abdullayev müsavatçı mənbəyə

istinadən onu da qeyd etmişdi ki, bu bazardan əldə edilən gelirin bir hissəsi Razim Əmiraslanlı, Gülağa Aslanlı, Səxavət Soltanlı və Nüşabə Sadıxlı arasında bölüşdürüllər. Düzəndə, bu faktlar öz təsdiqini tapsa da, hələlik, adları çəkilən bu müsavatçılar həmin ittihəmi qəbul etmirlər. Ancaq gec, ya da təz, Almaniya polisinin apardığı istintaq və gəlinən nəticələr bu adamların da mühacir biznesində rol almalarını sübuta yetirəcək.

Xatırladıq ki, ötən ay Almaniyadan hüquq-mühafizə orqanları Azərbaycanın müxalifət partiyasının keçmiş üzvlərini saxlayıb. Cinayətkar şəbəkəyə daxil olan 7 nəfər həbs edilib. Cinayətkar dəstənin saxlanılan üzvləri barəsində yerli federal məhkəmələr tərəfindən 6 ay müddətine həbs qətimkan tədbiri seçilib.

Onlar Ədliyyə Nazirliyi Penitensiari Xidmətinin 9 və 14 sayılı məntəqə tipli cəzaçəkmə müəssisələrinin sabiq rəisi Elçin Əkbərov, Müsavat partiyası "Avropa Koordinasiya Mərkəzi"nin (Müsavat AKM) sədri, Kəlbəcər rayonunun sabiq icra başçısı İlham Həsən, Müsavat partiyasının üzvü, Müsavat AKM sədrinin müavini Mehdi Xəlibəyli, Müsavat AKM-in üzvü Abdin Cavadov, sabiq deputat Sabir Rüstəmxanlının qardaşı, "Leqat" inteqrasiya mərkezinin rəhbəri, sabiq polis rəisi Əlövəsət Əliyev, Mehdi Xəlibəylinin sürücüsü Rəşad Məmmədov və Müsavat partiyasının üzvü Elşən Abdullayevdirdi.

Məlum olub ki, həbs edilənlər Almaniyada "migrant alveri" ilə məşğul olmaqdalar, o cümlədən, 3-10 min avro arası ödəmə qarşılığında insanları qacaq yollarla Almaniyaya aparmaqdalar şübhəli bilinirlər.

Rövşən RƏSULOV

Jurnalistdən İlqar Məmmədova: "Onun yekə-yekə danışmağı..."

"REAL" partiyasının sədri İlqar Məmmədovun son günlər publikaya işləyən "fəallaşması" və bunun üçün hakimiyətə qarşı sərsəm fikirlərlə çıxış etməsi, siyasi ictimai rəydə də birmənalı qarşılıqlı, hətta sərt şəkildə itihamlara məruz qaldı.

Maraqlı məqamlardan biri de budur ki, "REAL" sədrinə ilk cavab verənlərdən biri de jurnalista caməsindəndir, dəqiq desək, Taleh Şahsuvarlı. O, İ.Məmmədova "Facebook" sosial şəbəkəsi ilə cavab verərək yazıb: "2009-cu ilin yanvar ayında təsis olunan, ötən 10 ildən çox müddətde orta-bab bir partiyaya çevrilən, üstəlik, təsisçilər komandasını belə qoruya-başlaya bilməyən "REAL" adlı dərnəyin sədri İ.Məmmədov bu günlərdə Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevə xıtabən hətərən-pətərən danişdi. Gözləyirdim ki, bu qeyri-ciddi siyasetçinin cavabını hakimiyyətin dəstəyini qazana-raq, artıq 9 fevral 2020-ci ildə ke-

çiriləcək parlament seçkilərinə qatılmış "təzə" namizədlər versinlər, ancaq heç birinin cinciri çıxmadi. Ancaq onun belə yekə-yekə danışmağı Prezident İlham Əliyevin principial tərəfdarlarından biri olaraq, mənim tərifimdən cavab-sız buraxıla bilməz".

"REAL" sədrinin yerlərdə dayaqları yoxdur, təşkilatı zaydır, seçkilərdə qarğı at çapır..."

O, "REAL" partiyasının sədri İ.Məmmədovu seçki kampaniya-

sında "qarğı at" çapmaqdə ittihəm edib və qeyd edib ki, "REAL" sədrinin yerlərdə dayaqları yoxdur, təşkilatı zaydır, seçkilərdə qarğı at çapır... Daha bir maraqlı məqam jurnalistic onu meydana davət etməsi və hər an ona qalib gələ biləməsi fikirləridir. SİTAT: "...Nəhayət, Azərbaycanda 125 dairə var. İlqar Məmmədov o dairələrin han-sından isteyirse, namizədiyini versin, tam səmimiyyətlə deyirəm, həmin seçki bölgəsində heç bir administrativ dəstəyə arxalanmadan, ən ədalətli seçki şərtlərinə uyğun şəkildə onunla yarışmağa, qalib gəlməyə, xalqın dilindən və ruhundan uzaq bu "5-ci kolon" nümayəndəsini qutuya gömməyə hazırlam. Haydi, İlqar Məmmədov, açıqla dairəni!"

İlgincdir ki, İ.Məmmədov jurnalistic haqlı qeydlərinə və ittihamlarına cavab vere bilməyib. Görünür ki, gec də olsa, ne qəder ciddi sehvə yol verdiyini anlayıb. Hər halda, onun hətərən-pətərənliyi cavabsız qalmayıb və zərbəsi ni qazanıb.

Rövşən RƏSULOV

Cəmil Həsənli və Əli Kərimli - bir pencəyin iki üzü...

RƏFIQƏ

Azərbaycanın hər bir uğuruna narahat olan AXCP sədri Əli Kərimli dərəcəkə əriyib, necə deyərlər, lap sıfətdən dönüb. Mən də söz dedim də. Məgər onun adama oxşar sıfəti var idi ki? Necə deyərlər, əvvəldən var idi hüsni camalı, indi oldu qara bayramlı. Təəccübülsə olsa da, o yerdə ki, satqın və əxlaqsız AXCP sədri Ə.Kərimli var, deməli, eşitdiyinə inan. Deyir, həya-abır yaxşı seydir, ancaq qanan üçün.

Əger 27 ilə yaxındır ki, ardıcıl olaraq, biabırı aksiyalar keçirən müxalifət, dəha doğrusu, Ə.Kərimli kimi həyasız bu reallığı anlamırsa, deməli, o, elə anadan olduğu gündən əyri və problemlə doğulub. Necə deyərlər, kaş heç doğulmayıyadı. Çünkü quduzluq infeksiyadır, bu virus, özü kimilərinə mikroblarıyı yasmaqdır. Elə Ə.Kərimlinin sıfətine baxanda, bunun şahidi olursan. İndi də 9 fevralda keçiriləcək parlament seçkiləri ilə bağlı mitinq azarına mübtəla olan Ə.Kərimli Qərb dairələrindən mitinq keçirməkə bağlı aldığı tapşırıqları həyata keçirmək üçün sosial şəbəkələrdə mitinq çağrıları etməyə başlayırlar. Bu gün də fəaliyyətlərinin qərəzli xarici dairələrin dağıdıcı maraqlarının təmin olunması missiyası üzərində quran bu mikrobun məqsədi ölkədə qarşısırma yaratmaq və dağıdıcılığı təhlili etmekdir. Bu, o quduzlaşmış dağıdıcı müxalifət ünsürü, hətta Azərbaycanın nüfuzunu zədələmək üçün xarici anti-Azərbaycan qüvvələrin pozucu fəaliyyətinə, ermənilərə və terrorçulara da bərəet qazandırmağa hazırlır.

Ən iyənci isə, əlkəçinin qılverəni qoca "professor" C.Həsənlinin də sosial şəbəkələrdə mitinq çağrılarını etməsidir. Ne deyəsen? İnsan gərək yaşına-başına qiymət verə. Bu bədbəxt isə bilmir kimin çaldığı ilə oynasın. Bu günlərdə "saxta seçkilərə qarşı mitinqlər" çağrı etməsini görəndə, lap nifret etdim bu "professora". Bu "ağilda professor" olar? Ay bədbəxt, sən hansı günüvə çağrıları edirsən, kimə dəstək olursan? Özü də bu dövlətdən vaxtı ilə bəhreləndiyin halda. Həyəsiz və əxlaqsız buna deyərlər. Yadına sal, ay quduzlaşmış C.Həsənli. Adam gərək özünə qiymət verə, "adam". Görünür, bu qoca "professor" Ə.Kərimli kimi quduzlaşış və gözü ayağının altını görmür. Görmür ki, "vot-votda" Ə.Kərimli ona bir təpik vurub, zibiliyyə tullayacaq. Ancaq nə qədər sosial şəbəkələrdə çağrıları etsən də, bu gün ölkədə mövcud olan demokratik həkimiyət, güclü, sarsılmaz xalq-dövlət birliliyi, dövlətin xalqa müstəsnə xidməti faktoru vaxtılı sən quduzlaşmış C.Həsənli tərəfindən də etiraf olunurdu. Özü də Milli Məclisdə, yazdıığı çoxtomlu kitablarda, məqalələrdə, beynəlxalq tribunalarda və s. Həmin C.Həsənli tərəfindən ki, öz mandatını Ə.Kərimlinin maraqlarına qurban vermərək, AXCP sıralarından istəfa vermiş, Əli Kərimlinin üzünə tüpürərek, ondan uzaqlaşmışdı! İndi isə, həmin C.Həsənli vaxtılı Ə.Kərimlinin üzünə tüpürdüyü tüpürçəyi iştahla yalayır, hətta yalamaqla da doymur! Bax, əsi bədbəxtliyidir.

Meksika son 30 ilin ən böyük neft ehtiyatını aşkarlayıb

Meksika Körfəzindəki neft yatağında aşkarlanan 500 milyon barreldən neft ehtiyatının çıxarılması üçün daha 11 quyu qazılacaq. AZORTAC xarici KİV-lərə istinadla xəbər verir ki, Meksika Tabasko əyalətindəki "Quesqui" neft yatağında son 30 ilde ən böyük neft ehtiyatının aşkarlandığını açıqlayıb. "Petroleos Mexicanos" dövlət neft şirkətinin prezidenti Octavio Romero Meksika Körfəzindəki yatağın ehtiyatının 500 milyon barrelle yaxın olduğunu deyib. İyunda "Quesqui"də ilk quyunun qazıldığını və hazırda buradan gündəlik 4500 barrel neft istehsalı edildiyini bildirən O.Romero 34 kilometr ərazini əhatə edən yataqda da ha 11 quyunun qazılmasının planlaşdırıldığı söyləyib.

Belələri bilməlidirlər ki, Vətənən halal çörəyinə kəm baxıb, özgənin (həm də düşmənin) yali ilə bəslənənləri tarix heç vaxt bağlışlamır.

İnsan inkişafı və insan hüquqları

Dayaniqli insan inkişafının biri de insan hüquqlarının ve azadlıqlarının təminatıdır. İnsan hüquqları və insan inkişafı eyni məramın və eyni missyanın daşıyıcılarıdır - hər yerdə bütün insanların azadlığını, rıfahını və ləyaqətini təmin etməkdir. Təhlükəsizliyi təmin edilməli bu azadlıqlar aşağıdakılardır:

XGender, irqi, etnik, milli mənşə və dini mənsubiyyətə görə ayrı-seçkilikdən azad olmaq;

X Layiqli həyat standartı yaşaaraq ehtiyacdən azad olmaq;

X Öz insan potensialının inkişaf etdirmek və reallaşdırmaq azadlığı;

X Qorxudan - şəxsi toxunulmazlığı qəsdlərdən, işgəncələrdən, özbaşına həbslərdən və başqa zoraklıqlardan azad olmaq;

X Ədalətsizlikdən və qanunun alılıyinin pozuntularından azadlıq;

X Əqidə, nitq, qərar qəbulunda iştirak və assosiasiyalarda birləşmək azadlığı;

X İstismar olunmadan layiqli iş yerine yiyələnmək azadlığı.

Bu hüquq və azadlıqlar insan hüquqlarının universallığını təsbit edən ilk beynəlxalq sənəddə, 1948-ci ilde BMT-nin Baş Assambleyası tərəfindən qəbul edilmiş İnsan Hüquqları haqqında Ümumi Bəyannamədə öz ekşini tapmışdır. Bəyannamə beynəlxalq saziş (Konvensiya və ya Pakt) olmasa da, yalnız deklarativ xarakter daşısa da, yarımsərlik dövr ərzində, insan hüquqları principlerinin inkişafına əhəmiyyətli təsir göstərmişdir. Yuxarıda sadalanınlardan başqa Bəyannamədəki hüquqlardan bir neçəsinin xatırlanması kifayet edər ki, sənədin universallığı və imperativliyi aydın olsun: bütün insanlar ləyaqət və hüquqlarına görə azad və bərabər doğulurlar. Hər bir şəxs irqindən, dərinin rəngindən, cinsindən, dilindən, dinindən, siyasi və digər eqidəndən, milli və ya sosial mənşəyindən, əmlak, sosial mövqə və digər vəziyyətindən asılı olmayaraq, bu Bəyannamədə elan olunmuş bütün hüquq və azadlıqlara malik olmalıdır. Hər bir şəxsin yaşamaq, azadlıq və şəxsi toxunulmazlıq hüququ vardır. İnsan Hüquqları haqqında Bəyannamədə eks olunmuş və şəxsiyyətin azad və harmonik surətdə inkişafına zəmanət verəcək əsas insan hüquqları sonradan digər mühüm beynəlxalq sənədlərdə daha konkretləşdirilmişdir. Belə sənədlər "İnsan hüquqlarının və əsas azadlıqlarının müdafiəsi haqqında Avropan Konvensiyası", "İraqi ayrı-seçkiliyin bütün formalarının leğv edilməsi haqqında beynəlxalq Konvensiya", "İqtisadi, sosial və mədəni hüquqlar haqqında" və "Mülki və siyasi hüquqlar haqqında" beynəlxalq sazişlər, "Qadınlar barəsində ayrı-seçkiliyin bütün formalarının leğv edilməsi haqqında Konvensiya", "İşgəncələr və digər qəddar, qeyri-insani, yaxud ləyaqəti alçaldan davranış və ceza növlərinə qarşı Konvensiya" və digər beynəlxalq hüquq-normativ və ya hüquq-deklarativ sənədləri göstərmək olar. Əslində, İnsan Hüquqları haqqında Ümumi Bəyannaməni tam hüququ ilə "insan inkişafının konstitusiyası" saymaq olar. İnsan təhlükəsizliyi konsepsiyasında olduğu kimi, insan hüquqları yanaşması ilə insan inkişafı ara-

sında çox sıx və üzvi əlaqə mövcudur. Hər iki paradiqma insan azadlığının təsviqinə çalışır və hər iki sahə bir-birini qarşılıqlı suretdə möhkəmləndirir: uğurlu insan inkişafı strategiyaları insan hüquqlarının normal müdafiəsi fonunda icra olunmalıdır, cəmiyyətin müxtəlif sahələrində insan hüquqlarının qorunması isə insan inkişafının yüksəlməsinə şərait yaradır. İnsan inkişafının insanlar üçün yaratdığı imkanlardan istifadə olunmasına mühüm şərt kimi bərabərliyin və ədalətin təmin olunması yolu insan hüquqlarının təminatından keçir. Inkişaf anlayışı və nəzəriyyələri ümumən fəlsəfi məfhum kimi inkişaf maddi və ideal nəticələrin son nəticədə, təbiətən yeni keyfiyyətinə doğru qaçılmaz, müəyyən istiqamətlə, mərhələli və qanuna uyğun suretdə dəyişməsidir. Əyani misal kimi iki nümunəni qarşı-qarşıya qoymaq olar: saat kefkirinin yellənməsi, sadəcə, hərəkətdirsə, uşağın böyüpməsi artıq inkişafdır. Inkişaf anlayışını fəlsəfi müstəvidə uzun-uzadı müzakirə etmək olar, lakin bizim niyyətimiz reallıqda, praktiki təcrübədə bir məqsəd kimi inkişafın, əslinde, nə olduğunu başa düşməkdir ki, sonra ona doğru nece düzgün irelilikə lazımlı olduğunu da müəyyən edə bilsət. Ona görə də inkişaf anlayışını nəzəri-fəlsəfi müstəvidən çıxarıb siyasi-iqtisadi qərarların qəbulu prosesinin obyekti olan cəmiyyət və ictimai proseslər fonunda araşdırmaq lazımdır.

Hələ qədim dövrlərdə tarixçilər və filosoflar ədalətli cəmiyyətin və mənəviyyatlı inkişafın təbiətini dərk etməyə çalışmışlar.

Sosial nizamın və ya ictimai quşuluşun "insanların xeyrine" nə dərəcədə qulluq etməsinə əsasən, dəyərləndirilməsi ideyası, en azi Aristotelə gedib çıxır. O deyirdi: "Aydın-dır ki, maddi sərvət bizim axtarışında olduğumuz ümde məqsəd deyildir, cünki o faydalı olduğu qədər də, başqa nəyinə namine lazımdır. Aristotel uğurlu və uğursuz siyasi quruluşları insanlara "çüçüklenən həyat" yaşamaq imkanı vere bilib bilməməklərinə görə ayırdı. Özünün məşhur qəti imperativlərində Immanuel Kant insanları bütün fəaliyyətin həqiqi orijentiri kimi qəbul edən qədim ənənəni davam etdirmişdir: "Ele hərəket et ki, ister öz şəksində, isterse də başqalarının şəksində insanlığa, sadəcə, vasita kimi deyil, həmisi ümde məqsəd kimi münasibət göstərəsən." "Mənəviliyin qızıl qaydası" ("özüne qarşı görmek istədiyin münasibəti başqalarına da göster" və ya "özüne arzulamadığını başqasına da etməl") kimi tanınan həmin ənənə bu və ya digər formada antik dövrün filosoflarının - Aristotel, Miletli Fales, Hesiod, Sokrat, Platon və Senekanın əsərlərində, İbrahimî dinlərində - iudaizm, xristianlıq və islamda, eləcə də, Hinduizm və buddizm dinlərinin, konfusianlılığın etikasında və mənəvi-eşlaqı normallarında öz ekşini tapmışdır. Şərq mütefəkkirlerinin və alimlərinin əsərlərində qızıl xətle izlənən bir bu postulat bu gün insan inkişafı konsepsiyasının mərkəzi ideyalarındandır. Qərbəde Avisenna kimi tanınan böyük alim, həkim, şair, filosof İbn Sina deyirdi: "insan, məhz ona görə insan olur ki, o, başqalarının ehtiyaclarını təmin edir və başqaları da eyni cür hərəkət edir. Əbu Reyhan əl-Biruni hər hansı

məməkətin çiçəklənməsini onun ərazisində elmin və biliyin inkişafına bağlayırdı. Onun fikrincə, insan şüurlu məxlüq olduğundan, onun üçün en ali xoşbəxtlik etraf aləmin dərk edilmesi, en böyük vezifə başqalarının xüsusən də, zəiflərin və kasiblərin qayğısına qalmadır. Nizami Gəncəvinin, Məhəmməd Füzulinin, İməddətin Nəsiminin, Əlişir Nəvənin, Ömər Xəyyamın, Nəsirəddin Tusinin və başqa klassiklərin əsərlərində yaradıcı, düşüncəli, eməksevər insan yer üzərindəki məxlüqatın arasında en qiymətlisi, en yaxşısan, en kamili kimi tərənnüm edilir. Maariflənmə dövrünün alimləri ictimai inkişaf konsepsiyasının təkamülüne xüsusi təkan vermişlər. Didro insanı en ali dəyər, yer üzərində olan bütün mədəni nailiyyətlərin yeganə yaradıcı, kainatın şurə mərkəzi, hər şeyin başlanğıc götürdüyü və hər şeyin ona qayıdacağı istinad nöqtəsi hesab edirdi. Rəsional və edaletli ictimai quruluşa gəden yolların axtarışında olan Jan Jak Russo ictimai inkişafda tərəqqinin və geriləmənin (proqresin və reqresin) dialektik ideyasını ortaya qoymuşdur. Onun fikrincə, qeyri-bərabərliyin yaranması cəmiyyətin inkişafında həm tərəqqinin (çünki təkmilləşmə və islah prosesi onun üzərində qurulur), həm de geriləmənin (çünki inkişaf nəticəsində, icma, ümumən, faydalansa da, fərdlər uduzurlar) təzahürü idi. İctimai sazişə əsaslanan birbaşa demokratiya Russonun arzuladığı siyasi ideal idi. Klassik iqtisadi məktəbin banisi və özəl sahibkarlığın həvarisi olmuş Adam Smit də təkid edirdi ki, iqtisadi inkişaf insanların "cəmiyyətde özünü utancaqlı hissə keçirmədən göstərərək" başqaları ilə qaynayıb-qarışmasına imkan vermelidir. Bununla da, Adam Smit yoxsulluğun kalori sayı və monetar göstəricilərdən de geniş bir təzahür kimi izahını, yoxsulların ictimaiyyətin ümumi faydasından behrələnməsi konsepsiyasını ireli sürmüdü. Oxşar fikirlər sonralar Robert Maltus, Karl Marks və Con Stüart Mill kimi iqtisadi nəzəriyyəçilərin əsərlərində de öz ekşini tapmışdı. Qeyd etmek lazımdır ki, inkişaf problemləri və inkişafın qiymətləndirilməsi üçün optimist meyarların seçimi marginalizm və klassik iqtisadi nəzəriyyədən neokeysianlığa kimi müxtəlif iqtisadi nəzəriyyəcilərin əsərlərində de öz ekşini tapmışdır. Qeyd etmek lazımdır ki, inkişaf problemləri və inkişafın qiymətləndirilməsi üçün optimist meyarların seçimi marginalizm və klassik iqtisadi nəzəriyyədən neokeysianlığa kimi müxtəlif iqtisadi nəzəriyyəcilerin nümayəndələri üçün əsas tədqiqat mövzusu olmuşdur. Müasir inkişaf nəzəriyyələrinə gelinice, neoklassik liberalizm XX əsrin sonlarında əsas konseptual yanaşma idi. Bu nəzəriyyənin başlıca prinsipi ondan ibarət idi ki, inkişaf etməkde olan və keçid iqtisadiyyatı dövrünü yaşayan ölkələr üçün inkişafın en mühüm şərtləri bazarların azad fəaliyyət göstərməsi və dövlətin iqtisadiyyata müdaxiləsinin azaldılmasıdır. İlk baxışdan, xüsusilə də, iqtisadi effektivlik nöqtəyi-nəzərindən bu müdədə heç bir şübhə doğurmurdur. 1970-ci illərin enerji böhranından sonra qlobal inflasiya və tənəzzül dalğalarına reaksiya olaraq bündəkəsirinə və pul axınına nəzarət vəsiyyəti inflasiyaya nəzarət və makroiqtisadi stabillik en vacib prioritətlərə çevrilmişdir. Həmin dövrde Beynəlxalq Valyuta Fonduñun və Dünya Bankının fəaliyyətində üstünlük təşkil edən bu prinsiplər sonra Vaşington Konsensusu adı ilə tanındı. Lakin ötən əsrin 80-ci illərin sonunda -

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında
Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına
Dövlət Dəstəyi Fondu

KIVDF

www.kivdf.gov.az

Bu yazı Azərbaycan Respublikası Prezidenti
yanında Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin
İnkişafına Dövlət Dəstəyi Fonduñun maliyyə
dəstəyi ilə "İnsan hüquq və azadlıqlarının
müdafası, vətəndaşların hüquqi, siyasi mədəniyyət
səviyyəsinin yüksəldilməsi, sosial və siyasi
fəallığının artırılması" istiqaməti
çərçivəsində hazırlanıb

90-ci illerin əvvəlində borc böhranının dərinləşməsi və inkişaf etməkdə olan ölkələrdə artım templəri arşandakı kəskin fərqlərin nəticəsində ənənəvi və neoklassik modellərə qarşı inamsızlıq gücləndi. İnsan inkişafı konsepsiyasının formallaşması, eləcə də, inkişafın dəyərləndirilməsi üçün surf iqtisadi ölçülərə səsial göstəricilərin əlavə olunması, inkişafın "insanlaşdırılması" də, məhz bu dövredə təsadüf edir. Beləliklə, artıq XX əsrin son rüblüyündə iqtisadi nəzəriyyədə iqtisadi inkişaf anlayışına yeni yanaşma bərqrərərə oldu. İqtisadi prinsiplərə yanaşı səsial prioritetləri də özündə ehtiva edən bu yeniliyin əsas prinsipləri aşağıda kılınır: İktisadi etmiş və inkişaf etməkdə olan ölkələrdə iqtisadiyyatın təfəkkürün əsas istiqamətləri dövr inkişaf etmiş ölkələrdə üstün iqtisadi yanaşmalar inkişaf etməkdə olan ölkələrdə üstün iqtisadi yanaşmalar inkişaf etməkdən sonra qlobal inflasiya və tənəzzül dalğalarına reaksiya olaraq bündəkəsirinə və pul axınına nəzarət vəsiyyəti inflasiyaya nəzarət və makroiqtisadi stabillik en vacib prioritətlərə çevrilmişdir. Həmin dövrde Beynəlxalq Valyuta Fonduñun və Dünya Bankının fəaliyyətində üstünlük təşkil edən bu prinsiplər sonra Vaşington Konsensusu adı ilə tanındı. Lakin ötən əsrin 80-ci illərin sonunda -

tında dövlətin həllədici rol. Transmilli korporasiyaların rol. 1990-ci illerin ortası üçüncü yol. Sosialyönlü bazar iqtisadiyyatı insan inkişafı. Ətraf mühit. Qloballaşma. İnsan hüquqları. İqtisadi artım özlüyündə inkişafın məqsədi və ya göstəricisi sayıla bilməz; X Əsas diqqət artım keyfiyyətinə, onun alternativ menbələrinə, amillərinə və əhatə etdiyi sahələrə yönəldilmişdir; X İqtisadi artım ilə insanların həyat şəraitinin yaxşılaşması arasında birbaşa əlaqə yoxdur (yeni milli iqtisadi sərvətin artması, avtomatik olaraq insanların daha da firavan yaşaması demək deyil); X İqtisadi artım daimi iş yerleri yaratmalı, varlı və yoxsul təbəqələr arasında qeyri-bərabərliyi dərinləşdirməli, düzgün idarəciliyin təkmilləşdirilməsi ilə müşayiət olunmalı, mədəni özünəməsusluq qorunmalı və gələcək nəsilərin mənafeyini hesaba almalıdır. Göründüyü kimi, insan inkişafı konsepsiyası yox yerdən yaranmamış, özündən əvvəlki iqtisadi, sosial, mədəni-əxlaqi və fəlsəfi mühəzzələrdən bəhrələnmişdir. Konsepsiyanın bəniləri ixtisasca iqtisadçı oldularından, təbii ki, istinad materialları daha çox iqtisadi nəzəriyyələr olmuşdur. Başqa elmi-iqtisadi cərayənlərə nisbətən, institusionalizm və endogen artım nəzəriyyələrdən daha çox yararlanan insan inkişafı konsepsiyası, eyni zamanda, digər iki mənbənin: baza ehtiyaclar konsepsiyasının və insan kapitalı nəzəriyyəsinin məntiqini də özündə cəmlediştir.

VAHİD ÖMƏROV,
fəlsəfə üzrə fəlsəfə doktoru

Xəbərdarlıq: Yeniyetmələr smartfon asılılığından əziyyət çəkir

Müasir gənclərin dördəbir hissəsi smartfonlardan asılılıq nümayiş etdirir. Belə ki, smartfon olmayaqda onlarda psixoloji pozulma əlamətləri müşahidə olunur. Cavanlar eşəbi və həyəcanlı olurlar, ekran qarşısında keçirdikləri vaxta müstəqil nəzarət edə bilirlər.

BBC xəbər verir ki, Londondakı "King's College" Universitetinin tədqiqatçıları bu qənaətə gəliblər. Onlar xəbərdarlıq edirlər ki, belə asılılıq psixi sağlamlışa ciddi ziyan vurur. Yeniyetmələrin smartfondan nəzəretsiz istifadə etmələri onlarda qorxu və depressiya əlamətləri yaradır, yuxusuzluğa və müvəffəqiyət göstəricilərinin aşağı düşməsinə səbəb olur. "BMC Psychiatry" tibb nəşrində dərəcədə edilmiş məruzədə alımlar ümumən 42 min yeniyetmənin iştirakı ilə keçirilmiş 41 tədqiqatın məlumatlarını təhlil ediblər. Yeniyetmələrin 23 faizində smartfondan asılılıq əlamətləri aşkar edilib. Məlum olub ki, smartfon "sevgisi" çox vaxt onların başqa məşgülüyyətlərinə ziyan vurur.

Qaraciyərin fəaliyyətini necə gücləndirmək olar?

Müasir dövrde insanların çoxunun həyat tərzi elədir ki, onların qaraciyeri yüklenir, tükenmiş vəziyyətdə olur. Ekspertlər alkoqoldan istifadəni məhdudlaşdırmağı, siqaretən imtina etməyi, daha çox acı yaşılmış tərəvəz yeməyi, su içməyi və dərman qəbuluna diqqətlə yanaşmağı tövsiyə edirlər. Bu tedbirlər qaraciyerin fəaliyyətini gücləndirməye kömək edir.

Qaraciyər daim qanı və orqanızmı toksinlərdən təmizləyir, lakin düzgün olmayan həyat tərzi onun yükünü artırır və aşındırır, bu da qaraciyerin disfunksiyasına götrib çıxarıır. Mütəxəssislər qaraciyərinin fəaliyyətini tənzimləməyi və vəziyyətini yaxşılaşdırmağı istəyənlər alkoqolu məhdudlaşdırmağı, siqaretən tamamilə imtina etməyi tövsiyə edirlər. Spirtli içkiler qaraciyərin onları səyle zərərsizləşdirən hepatosit resurslarını tükəndirir. Siqaretlər orqanıznın toksinlərlə çirkənmə səviyyəsini artırır. AZERTAC "Medik-Forum" a istinadla xəbər verir ki, spirtli içki içənlər və siqaret çekənlər orqanızmə daxil olan zərərlili maddələrin hamisiniň öhdəsindən gələ bilmir, bu da itihab və xəstəliklər riskini artırır.

Bundan əlavə, ekspertlər düzgün qidalanmanın əhəmiyyətini vurğulayırlar. Xaotik və nizamsız qidalanma zamanı öd yollarının diskineziyası ehtimalı artır və nəticədə öd kisəsində daşlar əmələ gəlir. Belə hallardan qorunmaq üçün çoxlu acı yaşılmış tərəvəz, məsələn, rukolla və kress-salat yemek tövsiyə olunur. Kələm, yerkükü, sarımsaq, yunan qabağı, balqabaq, çuqundur, qreypfrut da faydalıdır.

Qaraciyərin fəaliyyətini gücləndirməyin ən səmərəli üsullarından biri fiziki feallığı artırmaqdır. Ağrıkəsici dərmanların istifadəsinə məhdudlaşdırmaq lazımdır ki, çünkü bu vasitələr qaraciyərin fəaliyyətinə pis təsir göstərir. Nəhayət, təmiz su içmək qaraciyərin təmizləyici funksiyasını səmərəli şəkildə yaxşılaşdırır, bədən toksinlərdən təmizlənməsi prosesini gücləndirir.

Məşhur Şotland yazıçısı və rəssamı Alasdər Qrey vəfat edib

Məşhur Şotland yazıçısı və rəssamı Alasdər Qrey 85 yaşında vəfat edib. SIA xəbər verir ki, eksperimental romanları ilə məşhur olan yazıçı Qazqo şəhərində müalicə aldığı xəstəxanada vəfat edib. 1934-cü ildə Qazqonun şimal-şərqində anadan olan yazıçının ilk romanı 1981-ci ildə dərc olunub. Yazısını müasir dövrün Uilyam Bleyki adlandırdırlar.

Baş redaktor:
Bəhrəz Quliyev

Baş redaktorun müavini:

**Valeh Məhərrəmli
Fətulla Həsənov**

Ünvanımız: Bakı şəhəri,
Üzeyir Hacıbəyov
küçəsi, 66.

Şəhadətnamə: № 022492
<http://www.ses-news.az>
<http://www.sesqazeti.az>
E-mail: ses@sia.az
Tel: 598-33-90 **Faks:** 493-11-62

Redaksiyanın mövqeyi ilə müəllifin mövqeyi üst-üstə düşməye biler.

Qəzet "Səs"in komputer mərkəzində yığılır, səhifələnir.
"Azərbaycan" nəşriyatında çap olunur
Qəzetə AzərTAC, SIA və AZADINFORM informasiya agentliyklərinin məlumatlarından istifadə olunur.

**Qəzet
bazar və bazar
ertəsindən
başqa hər gün
nəşr olunur
Tiraj: 4600**

Ses

Son səhifə

31 dekabr

Yurgen Klopp PSJ-nin təklifini rədd edib?

PSJ-nin idman direktoru Leonardo "Liverpul"un baş məşqçisi Yurgen Kloppla görüşüb. Bu barədə Fransa mətbuatı məlumat yayıb. PSJ rəsmisinin almaniyalı mütəxəssisə komandanı çağışdırmağı təklif etdiyi, ancaq Kloppun bu təklifini rədd etdiyi bildirilir. O, "Liverpul"da hər şeyden razı olduğunu və ayrılmاق haqda düşünmediyi尼 deyib. Qeyd edək ki, PSJ-in bu mövsüm Çempionlar Liqasında uğur əldə edə bilməyəcəyi təqdirdə baş məşqçi Tomas Tuxellə yollar ayrılağı ehtimal olunur.

Cavid Çələbiyev: Arzum Olimpiya çempionu olmaqdır

Gələn il keçiriləcək yarışlarda uğur qazanmaq üçün öz üzərinə mizde seyələ çalışırıq. Növbəti ilde idman formamı da da arşırıb, qarşıdakı yarışları qalib kimi başa vurmağı planlaşdırıram. Məqsədim Tokio Olimpiadasına lisenziya qazanmaqdır. Olimpiya çempionu olmağı arzulayıram.

AZERTAC xəbər verir ki, bu sözleri boks üzrə milli komandamızın üzvü Cavid Çələbiyev deyib. Dünya çempionu qeyd edib ki, millimiz artıq təlim-məşq toplantıını yekunlaşdırıb: "Hazırlıq yüksək səviyyədə keçdi. Yığmamızın növbəti təlim-məşq toplantışı gələn il yanvarın əvvəline planlaşdırılıb".

Yeniyetmələrin Qış Olimpiya Oyunlarının məşəli Lozannaya yanvarın 9-da gətiriləcək

Sentyabrın 17-də Yunanıstanda alovlandırılan Yeniyetmələrin III Qış Olimpiya Oyunlarının məşəli 2020-ci il yanvarın 9-da Lozannaya, açılış mərasiminin keçirilecəyi Olimpiya Stadionuna gətiriləcək. Beynəlxalq Olimpiya Komitəsinin rəsmi saytında yer alan məlumatda deyilir ki, sentyabrın 18-də İsvəçrənin paytaxtı Bern şəhərinə gətirilən Olimpiya məşəli təşkilatçı ölkənin 26 kantonunu səyahət edib.

Qeyd edək ki, "Lozanna 2020" Yeniyetmələrin Qış Olimpiadasında döyüşlərin 70 ölkəsindən 1880 idmançı qüvvəsini sınayacaq. Yarışlar gələn il yanvarın 9-22-də keçiriləcək.

İtaliyalı futbolçuya Azərbaycandan təklif - Ya "Qarabağ", ya "Neftçi"

Buxarest "Dinamo"sunun yarımmüdafieçisi Diego Fabbrini karəyəsini Azərbaycanda davam etdirə bilər. Qol.az Ruminiya mətbuatına istinadən xəbər verir ki, 29 yaşlı futbolçu Azərbaycandan olduqca cəlbəcisi təklif alıb və onu qəbu etməyə hazırlır. Fabbrinin Buxarest klubunun rəhbərliyi ilə görüşərək komandanın gedecəyini söylədiyi bildirilir. Rumın mətbuatı futbolçunun "Neftçi" və ya "Qarabağ"la müqavilə imzalayacağını iddia edib. Qeyd edək ki, İtaliya millisində bir oyun keçirmiş Fabbrini karyerası ərzində "Empoli", "Udineze", "Palermo", "Uotford", "Birmingem", "Midlsbro" kimi klublarda çıxış edib.

"Roma"nın sehmləri satılacaq?

"Roma"nın sehmləri satıla bilər. Qol.az İtaliya mətbuatına istinadən xəbər verir ki, ABŞ-in "The Friedkin Group" şirkəti paytaxtında danışqlar gedir. Şirkət "canavarlar" üçün 780 milyon avro ödəməlidir. Qeyd edək ki, "Roma"nın hazırkı sahibi Ceyms Pallottadır. Komanda A seriyasında 4-cü pillədə qərarlaşıb.

